

IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives del municipi de Castellbisbal

2022-2026

Ajuntament de Castellbisbal

**Diputació
Barcelona**

Setembre 2022

Pla elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de:

AJUNTAMENT DE CASTELLBISBAL

Catàleg 2022. PMT: 202110026903

Direcció tècnica

Núria Garcia Rosell
Subsecció de Projectes i Programes
SPOTT. Centre de Prevenció i Intervenció de drogodependències
Gerència de Serveis Socials
Diputació de Barcelona

Consultoria tècnica:

Amb la col·laboració de PDS, Promoció i Desenvolupament Social

Coordinació del projecte: Enric Marcos Peláez

Professionals participants

Alexandra Fuentes, Educadora Social, Serveis Socials Bàsics.
Judit Jiménez, Tècnica de Sanitat, Salut Pública, Consum i Participació Ciutadana.
Carla Lombao, Educadora Social, Serveis Socials Bàsics.
Julio Minguez, Tècnic de la Subsecció de Projectes i Programes. Centre SPOTT.
Diputació de Barcelona.
Isabel Pérez, Treballadora Social, Serveis Socials Bàsics.

0. ÍNDEX

0. ÍNDEX	3
1. PRESENTACIÓ.....	5
2. ELABORACIÓ DEL PLA	6
3. INTRODUCCIÓ I PRINCIPIS RECTORS	8
4. MARC TEÒRIC	11
5. PROFESSIONALS PARTICIPANTS	15
6. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL	18
7. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DEL PLA.....	44
8. PLA D'ACCIÓ 2022-2026	53
9. CRONOGRAMA DEL PLA DE TREBALL 2022-2023	95
10. FINANÇAMENT.....	97
11. DELIMITACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	98
12. AGRAÏMENTS	100
13. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	101
ANNEX I. MARC LEGAL.....	105

ANNEX II. MARC PLANIFICADOR.....	108
ANNEX III. MARC TEÒRIC	117

1. PRESENTACIÓ

El **IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives 2022-2026**, és un document que dona continuïtat al III Pla de prevenció de drogodependències el Turó, de Castellbisbal. El canvi de nom d'aquest document, respon a la voluntat d'abordar de forma integral qualsevol classe d'addicció, posant l'èmfasi en el consum de tòxics i en l'ús excessiu de pantalles, que són, en aquests moments, els dos àmbits que des d'un punt de vista social, estan afectant més a la salut integral, a Castellbisbal i arreu del territori.

En l'última dècada, nombrosos experts han advertit que la salut mental de les persones estava empitjorant de manera incessant i alarmant, i l'arribada de la Covid-19 no va fer més que accentuar aquesta tendència. Les addicions formen part del dia a dia de moltes persones. Comprendre-les i conèixer els possibles factors desencadenants és clau per promoure accions i serveis que n'ajudin a prevenir-les, tot reduint els efectes peyoratius que aquestes conductes tenen en la salut física, mental i emocional de les persones i el seu entorn.

Aquest Pla, realitzat i dirigit per la Diputació de Barcelona, s'enfoca a la prevenció de consums i conductes addictives, posant l'èmfasi en la població jove i adolescent, tenint en compte la seva fragilitat per la mateixa edat evolutiva. Això no obstant, aquest pla s'ha dut a terme incorporant la visió i la participació de persones adultes, amb la voluntat de realitzar un document que s'ajusti a la realitat, on la problemàtica de consums no és assimilable a un grup o col·lectiu d'edats. Estem davant una problemàtica social que afecta la població en general, i s'estén i es cronifica en dependència de múltiples factors, i en la població en general.

Vinculat al Pla de Salut 2019-2023 de Castellbisbal, en el Pla que teniu a les mans s'analitza, en una primera part diagnòstica, la situació de la població respecte del consums de substàncies i l'ús excessiu de les pantalles, i en una segona, en la part d'acció, proposa tot un seguit d'actuacions socials, de salut i educatives, que orientades a l'assoliment d'un objectiu, pretén millorar la qualitat de vida de la ciutadania en general.

L'elaboració d'aquest Pla no hauria estat possible sense la participació especial dels diferents agents municipals, implicats en l'elaboració d'aquest. Sense l'expertesa professional de l'àmbit social, educatiu, ocupacional, participatiu de salut i el saber experiencial de joves, adolescents i famílies. No hauria estat possible definir-ne propòsits que s'ajustin a les necessitats locals, així com especificar accions i serveis necessaris per a dotar-nos d'eines i elements que ens ofereixen una millor qualitat de vida.

2. ELABORACIÓ DEL PLA

El IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives del municipi de Castellbisbal és el resultat d'un procés de treball participatiu en què membres de les diferents comissions implicades en l'elaboració i el seguiment del Pla i els agents clau del municipi han aportat la seva percepció i expertesa sobre la situació actual al municipi respecte el consum de drogues i l'ús de pantalles, i han proposat objectius, accions i una estructura organitzativa amb la finalitat d'impulsar una tasca preventiva coordinada.

La prevenció d'addiccions necessita d'un treball transversal. Amb aquesta finalitat, els principals agents socials participants han definit el problema, han plantejat les possibles solucions i actuacions, que posteriorment executaran i, finalment, avaluaran per valorar-ne l'adequació i el grau de resposta a les necessitats.

El procés d'elaboració del Pla ha seguit les fases següents:

[illegible]

3. INTRODUCCIÓ I PRINCIPIS RECTORS

3.1 INTRODUCCIÓ

A Castellbisbal hi ha una profunda tradició de promoció de la salut i prevenció de les drogodependències. El camí s'inicia amb actuacions diverses en prevenció de drogodependències, bàsicament adreçades a joves i adolescents, a l'INS Castellbisbal. El 2006 neix el I pla El Turó, pla sobre drogues i comportaments de risc, amb vigència de l'any 2006 al 2009 i amb intervencions de Serveis Socials, Joventut, Esport i Policia Local. El 2010 es renova i s'inicia el II pla El Turó, pla sobre drogues i comportaments de risc, amb vigència del 2010 al 2013. El pla incorpora una metodologia de treball transversal i es torna més ambiciós. El 2014 s'efectua la revisió d'aquest pla i s'elabora el III pla El Turó, pla sobre drogues i comportaments de risc 2015-2018, amb l'objectiu de mantenir la metodologia de treball transversal iniciada amb una estructura ajustada a les característiques del municipi.

El IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives del municipi de Castellbisbal neix fruit de la col·laboració entre l'Ajuntament de Castellbisbal i la Diputació de Barcelona que assumeixen l'elaboració d'un pla que doni estabilitat i continuïtat a les accions preventives que es duen a terme al municipi.

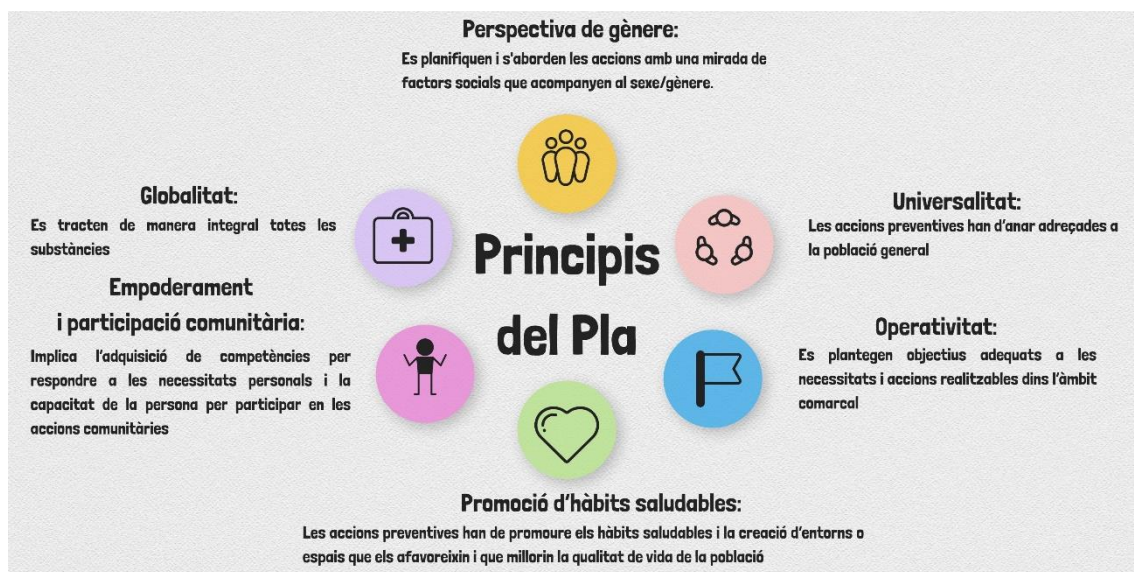
El Pla ha estat elaborat amb la finalitat de respondre a la necessitat del municipi de reduir els problemes relacionats amb el consum de drogues i altres conductes potencialment addictives (principalment relacionades amb l'ús de pantalles) des d'un abordatge preventiu i comunitari basat en la corresponsabilitat dels diferents agents socials, organitzacions i institucions. La prevenció de les conductes potencialment addictives ha de ser una responsabilitat compartida, una suma d'esforços i una acció coordinada. S'ha de tenir en compte que aquesta responsabilitat comporta:

- Ocupar-se de tots els problemes relacionats amb el consum de drogues, l'ús de pantalles, altres conductes potencialment addictives i altres conductes de risc relacionades (salut, relacionals, convivència, accidents, etc.).
- Generalitzar la prevenció (ha d'arribar a tothom).
- Començar la prevenció en la infància.
- Educar en habilitats per a la vida (habilitats socials, cognitives i emocionals).
- Donar respostes integrals, amb accions universals, selectives i indicades.
- Implicar-hi tota la comunitat.

El Pla dona cobertura a les 12.610 persones empadronades al municipi durant els propers cinc anys, a comptar des d'aquest 2022. Així, arribat el 2026, caldrà fer-ne una avaluació i elaborar el nou pla amb vigència 2027-2031.

3.2. PRINCIPIS RECTORS

El **Pla de prevenció de consums i conductes addictives** es fonamenta en una sèrie de principis rectors que es despleguen de manera transversal en tots els nivells, objectius i actuacions. De la mateixa manera, aquests principis s'hauran de tenir en compte al llarg de la implementació del pla d'acció 2022-2026.

Universalitat i equitat. Les accions preventives han d'anar adreçades a la població general, però cal tenir en compte, sobretot, els col·lectius amb més risc o més vulnerables, i s'ha de promoure la lluita contra les desigualtats i l'exclusió social.

Intersectorialitat i transversalitat. Les accions preventives han de promoure la intersectorialitat i la transversalitat, i han de generar el compromís, la participació i les sinergies dels diferents àmbits, sectors i agents socials implicats (social, educatiu, sanitari, policial, etc.). Aquesta intersectorialitat també s'ha de reflectir, i d'una manera especial, en els diferents nivells de l'Administració pública.

Qualitat. Les accions preventives han de respondre a uns estàndards bàsics d'eficàcia i d'eficiència i s'han d'avaluar. Cal consultar els diferents observatoris nacionals i internacionals que posen a l'abast guies, sistemes d'informació i bones pràctiques per assegurar la qualitat de les intervencions.

Formació i innovació. Les accions preventives han de promoure la formació i el coneixement de les problemàtiques que poden sorgir de les conductes de risc en la població general i, especialment, en els col·lectius més vulnerables. També han d'assegurar l'augment de la qualificació professional dels diferents agents i professionals vinculats a les activitats preventives amb l'objectiu de garantir la formació continuada i la innovació.

Avaluació, continuïtat i sostenibilitat. Les accions preventives s'han d'avaluar periòdicament amb l'objectiu de facilitar els processos de decisió en relació amb la seva continuïtat i sostenibilitat. Els responsables públics han de prioritzar i garantir les accions en funció de l'eficàcia, l'eficiència i l'impacte que tinguin.

Promoció d'hàbits saludables. Les accions preventives han de promoure els hàbits saludables i la creació d'entorns o espais que els afavoreixin i que millorin la qualitat de vida de la població objecte de les intervencions.

Atenció centrada en la persona. Les accions preventives han de respectar el dret a decidir de les persones. Cal que tinguin en compte les necessitats, les preferències, els valors, l'autonomia i les capacitats de les persones per afrontar de manera adequada esdeveniments i situacions de risc. Cal generar dinàmiques que estiguin orientades a aconseguir que les persones es comportin de manera proactiva i s'impliquin en els processos de decisió conjuntament amb els professionals i experts.

Empoderament i participació comunitària. Les accions preventives han de promoure l'empoderament i l'enfortiment de les persones, i n'han de consolidar les capacitats, la confiança, la visió i el protagonisme com a col·lectiu. L'empoderament té dues dimensions fonamentals, la individual i la col·lectiva. La dimensió individual implica l'adquisició de competències per respondre a les necessitats personals. La col·lectiva està relacionada amb la capacitat de la persona per participar en les accions comunitàries, per defensar els seus drets i influir en la presa de decisions de les estructures polítiques.

A l'Annex 1 trobareu el marc legislatiu en el qual se sustenta i fonamenta aquest Pla.

3.3. VINCULACIÓ AMB L'AGENDA 2030 I ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

L'Agenda 2030 és el nou full de ruta global per avançar cap al desenvolupament sostenible que van aprovar les Nacions Unides el 2015. Inclou 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), que s'han d'assolir el 2030.

L'Ajuntament de Castellbisbal, en el marc del **Pla de prevenció de consums i conductes addictives**, amb el suport del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, s'alinea amb aquests objectius.

A l'Annex 2 trobareu el marc planificador amb les estratègies de les diferents administracions públiques implicades en matèria de prevenció de conductes addictives.

4. MARC TEÒRIC

En aquest apartat es presenten les principals premisses i els paradigmes teòrics que guien actualment les actuacions en matèria de prevenció de conductes addictives (principalment les relacionades amb el consum de drogues i l'ús de pantalles).

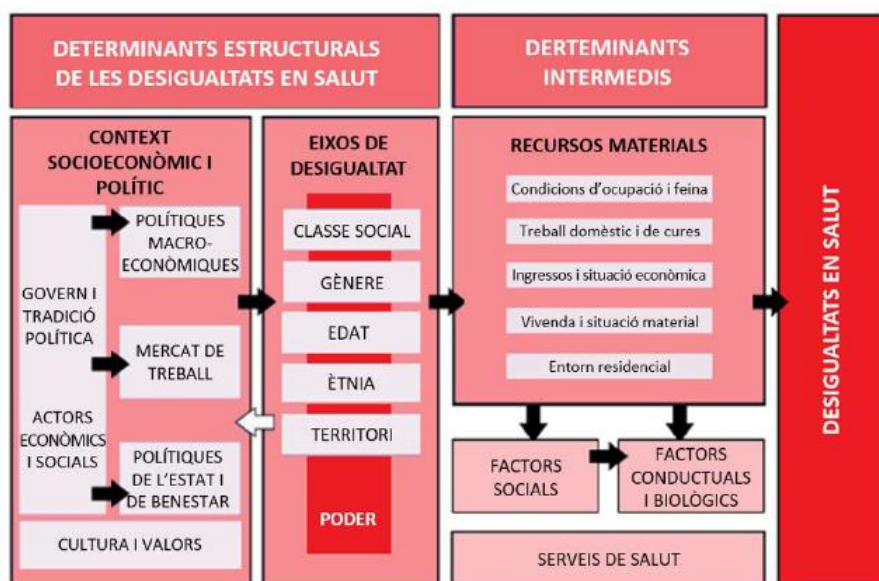
El Pla es proposa donar resposta als reptes que plantegen les drogues i les pantalles des d'una perspectiva integradora de diversos marcs conceptuals i teòrics. Aquests models són complementaris i recullen la major part de les bases teòriques que avui dia sostenen els programes de prevenció que s'apliquen.

Els programes o projectes i les actuacions específiques s'enquadraran en aquesta estratègia àmplia d'intervenció en prevenció, i l'avaluació contínua permetrà adequar les intervencions, millorant-les, reformant-les i, puntualment, rebutjant aquelles que no assoleixin els objectius assenyalats en un procés d'aprenentatge continu.

A continuació, presentem els postulats dels models teòrics en què es basa.

4.1. MODEL ECOSOCIAL

El **model ecosocial** posa en el centre la necessitat de fer front als nombrosos **determinants econòmics, socials i culturals**, més enllà dels **factors genètics i individuals**, que configuren les maneres de consumir i d'emmalaltir relacionades amb les drogues i les addiccions comportamentals, entre d'altres l'addicció a pantalles, i que són l'origen de les desigualtats en salut que es produeixen entre la població.

Font: Determinants de les desigualtats en salut. Adaptada per l'Agència de Salut Pública de Catalunya (2008), de Navarro (2004) i Solar i Irwin (2007).

L'estructura que utilitza els determinants de salut (que inclouen factors de risc i de protecció) ens ajuda a entendre per què la població objecte de la intervenció consumeix drogues, en fa un consum problemàtic o fa un ús abusiu de pantalles. Podem trobar, tant determinants personals com de l'entorn.

Determinants personals

- Els coneixements, creences, actituds, percepcions i valors sobre les drogues i les pantalles.
- Les habilitats per afrontar situacions relacionades amb l'ús de drogues i pantalles.
- Les recompenses que les persones reben per l'ús de drogues i pantalles.
- Les emocions que senten en situacions relacionades amb l'ús de drogues i pantalles.

Determinants d'entorn

- Interpersonals: conductes i valors associats amb les drogues i les pantalles dels entorns socialitzadors més propers (família, veïnat, amics, etc.).
- Comunitaris: valors comunitaris i patrons socials relacionats amb les drogues i les pantalles.
- Organitzacionals: les regulacions i normes dels escenaris on es mou la persona que consumeix (escola, feina, locals d'oci, etc.).
- Socials: les lleis i normatives relatives a les drogues i les pantalles que hi ha al territori.
- Condicions físiques (fum, ambiental, pol·lució, etc.) i els recursos disponibles dedicats a les drogues i les pantalles.

A més, el model de determinants ajuda a superar mirades reduccionistes relacionades amb la responsabilització i la culpabilització de les persones amb addiccions, que n'afavorien l'estigmatització, l'exclusió i la marginalització.

D'aquesta manera, en complementar els abordatges més clàssics dels **factors de risc i de protecció** i el **model biopsicosocial** amb aquesta mirada que posa l'èmfasi en tot allò que ajuda les persones, les famílies i les comunitats a augmentar el control sobre la seva salut i millorar-la, es vol afavorir que les persones escullin comportaments més favorables per a la salut, puguin afrontar millor les malalties i l'estrès i puguin viure més anys.

4.2. MODEL DE PROMOCIÓ DE LA SALUT

Aquest és el model de referència de les intervencions de l'Organització Mundial de la Salut.

Segons aquest model, els estils de vida de la població poden millorar si s'afavoreixen unes condicions personals i socials adequades per a la salut.

Aquestes condicions es poden aconseguir prioritant l'actuació en cinc àrees:

- Establir una política pública saludable.
- Crear entorns que promoguin la salut, mitjançant la combinació de mesures polítiques, legislatives i informatives.

- Enfortir l'acció comunitària perquè la comunitat pugui avançar cap a la consecució de nivells òptims de salut.
- Promoure el desenvolupament d'habilitats personals per adoptar estils de vida saludables.
- Reorientar els serveis de salut sobre la base de les necessitats existents a cada territori.

Les intervencions basades en el model de promoció de la salut planifiquen accions per treballar determinants conductuals/psicosocials i determinants d'entorn. Els primers se centren a empoderar directament les persones perquè tinguin un control millor sobre la salut, mentre que els segons s'orienten a empoderar les comunitats i les societats en les quals viuen les persones, per exemple, establint polítiques reguladores del consum de drogues, limitant l'accessibilitat a les substàncies i la disponibilitat, incrementant els serveis d'atenció a les drogues, etc.

(OMS, 1986; Green, 1986 i 2006; Kickbusch, 2003)

4.3. MODEL TRANSTEÒRIC DEL CANVI

Aquest model parteix del fet que el canvi de comportament és un procés que passa per cinc etapes: 1) precontemplació (quan no hi ha cap intenció de canviar en els propers sis mesos) 2) contemplació (quan es planteja un canvi de comportament en els propers sis mesos); 3) preparació (quan es planteja un canvi en els propers dies i ja s'han fet petits passos en aquesta direcció); 4) acció (quan ja s'ha fet el canvi i ja fa un temps que dura), i 5) manteniment (quan el canvi de comportament es manté des de fa sis mesos). Aquest procés no és lineal, sinó circular. Això vol dir que es pot entrar en el procés de canvi tantes vegades com sigui necessari per aconseguir el canvi definitiu de la conducta.

La població en cada estadi té característiques comportamentals i actitudinals diferents respecte a la intenció de canviar. Això implica que cada persona té necessitats diferents d'informació i intervenció. El model proposa processos de canvi que es poden utilitzar per facilitar passar d'una etapa a la següent.

(Prochaska i DiClemente, 1983, 1992)

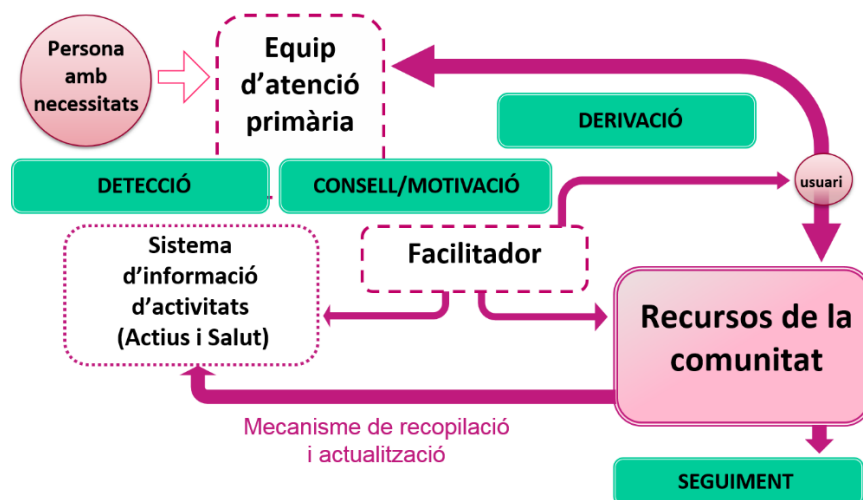
4.4. PROGRAMA PRESCRIPCIÓ SOCIAL I SALUT (PSS)

Tot i que no es tracta d'un model teòric en si mateix, creiem que és important destacar el programa de Prescripció social i salut de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, ja que el **Pla de prevenció de consums i conductes addictives** comparteix el seu enfocament sobre com abordar les intervencions en addiccions i conductes de risc relacionades. Actualment, es treballa per implementar aquest programa a nivell municipal.

La prescripció social és un mecanisme a través del qual un professional de la salut i un pacient identifiquen junts activitats de la comunitat per millorar la seva salut i el seu benestar. Es tracta d'oferir alternatives a la medicalització dels malestars de la vida quotidiana a persones amb un benefici limitat de la medicina tradicional i que perceben manca de participació social o sentiment de solitud, o estan en risc d'aïllament social.

El programa Prescripció social i salut (PSS) vol dotar qualsevol professional de l'atenció primària d'eines per facilitar la prescripció social, sempre que estigui indicat que pot beneficiar els pacients de manera sistemàtica i avaluada. Per tal de desenvolupar la prescripció social, la Subdirecció General de Drogodependències ofereix formació a persones que seran referents en prescripció social en l'equip d'atenció primària.

El programa té com a objectiu disminuir el risc d'aïllament social dels pacients, millorar-ne la salut mental positiva i la qualitat de vida mitjançant la participació en activitats del seu entorn local.

Esquema extret de la Guia de Prescripció d'actius comunitaris. Programa Prescripció social i salut (PSS) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

A l'Annex 3 trobareu una descripció més ampliada dels models teòrics en què es basa aquest Pla.

5. PROFESSIONALS PARTICIPANTS

Tot seguit es defineix qui participa i quines funcions s'atorguen a les diverses comissions encarregades de vetllar per l'elaboració i seguiment del Pla:

El Pla està format pels òrgans següents: la Comissió Política, la Comissió Tècnica i el Grup Motor de la Comissió Tècnica, i hi ha la possibilitat de crear grups de treball per tractar temàtiques específiques. A continuació detallem la composició i les funcions de cada òrgan:

5.1. COMISSIÓ POLÍTICA

És el màxim òrgan de decisió del **Pla de prevenció de consums i conductes addictives** i està formada per representants polítics amb veu i vot de l'Ajuntament de Castellbisbal.

Membres de la Comissió Política:

- 2a tinent d'alcalde. Regidora de Serveis a les persones (Gent Gran i Benestar Social), d'Educació, de Participació Ciutadana i de Cooperació i Desenvolupament
- 5a tinent d'alcalde. Regidora de Serveis Centrals, Sanitat, Salut Pública i Consum i de Promoció Econòmica.
- 4a tinent d'alcalde. Regidora de Seguretat Ciutadana i Mobilitat, i Medi Ambient i Sostenibilitat.

Funcions:

- Aprovar el pla de treball anual que presenti la Comissió Tècnica.
- Dotar anualment el Pla de suport econòmic .
- Nomenar els membres del grup motor de la Comissió Tècnica.
- Proposar els projectes que es considerin prioritaris per al Pla.

Reunions:

Una o dues reunions plenàries a l'any.

5.2. COMISSIÓ TÈCNICA

Està formada per tècnics i agents del municipi procedents de tots els àmbits implicats en el desenvolupament del **Pla de prevenció de consums i conductes addictives**. La formació d'aquesta comissió haurà de valorar la col·laboració de les diferents àrees municipals i dels agents clau per participar activament en les diferents fases del Pla.

Membres de la Comissió Tècnica:

- Tècnic/a de Salut

- Tècnic/a de Serveis Socials
- Tècnic/a de Cultura
- Tècnic/a d'Educació
- Tècnic/a de Joventut
- Tècnic/a de Comunicació
- Tècnic/a de Medi ambient
- Tècnic/a d'Esports
- Referent de medi obert
- Referent de PIJ
- Referent del servei d'infermeria escolar
- Referent del servei educatiu de mesures alternatives
- Referent de l'EBM La Caseta
- Referents dels centres educatius del municipi
- Referent de l'EAP
- Referent del CAP
- Tècnic/a de prevenció del CASD
- Representants dels serveis especialitzats: CSMIJ
- Representants dels serveis especialitzats: CSMA
- Representants dels cossos de seguretat municipals i autonòmics

Funcions:

- Gestionar els encàrrecs de la Comissió Política.
- Participar en el procés d'elaboració del Pla de prevenció en les fases de:
 - Elaboració del diagnòstic.
 - Descripció d'objectius.
 - Proposta d'activitats.
 - Pla de treball anual.
- Marcar les línies de treball estratègiques que han de guiar l'elaboració del pla de treball anual.
- Seguiment i dinamització de les accions del Pla.
- Recollir indicadors sobre les accions que es desenvolupen en el marc del Pla.
- Reunir-se periòdicament per fer el seguiment i l'avaluació del pla de treball anual.

Reunions:

Reunions semestrals/anuals.

Treball en projectes per àmbits de treball.

5.3. GRUP MOTOR DE LA COMISSIÓ TÈCNICA

Formada per un petit grup de tècnics membres de la Comissió Tècnica especialistes en conductes addictives.

Membres del Grup Motor de la Comissió Tècnica:

- Tècnic/a de l'àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament referent del Pla
- Tècnic/a de Sanitat, Salut Pública, Consum i Participació Ciutadana
- Tècnic/a de prevenció de drogodependències de la Diputació de Barcelona

Funcions:

- Participar en el procés d'elaboració del Pla de prevenció en les fases de:
 - Presentar a la Comissió Tècnica propostes per a l'elaboració del Pla.
 - Redactar la proposta de Pla, d'acord amb les línies marcades per la Comissió Tècnica.
- Elaborar el pla de treball anual, d'acord amb les línies marcades per la Comissió Tècnica.
- Fer el seguiment de les accions que es duguin a terme, la seva avaluació i les propostes de millora.
- Presentar a la Comissió Política l'avaluació de les activitats desenvolupades al llarg de l'any i la proposta de pla de treball per l'any següent.

Reunions:

Reunions, tantes com sigui necessari (normalment una al trimestre).

5.4. GRUPS DE TREBALL DE LA COMISSIÓ TÈCNICA

Amb la finalitat de treballar un tema concret, es pot reduir la Comissió Tècnica només als agents que hi estiguin directament implicats. Per exemple, es podria justificar la formació d'un grup de treball per crear una oferta conjunta de tallers preventius als centres educatius, en els quals participarien els referents de les diferents entitats i administracions que oferirien els tallers i els mateixos centres educatius; o l'elaboració d'un protocol alternatiu a la sanció administrativa en què participarien referents dels cossos de seguretat, un referent del servei on s'atendrien els menors i referents dels serveis de salut especialitzats.

La freqüència de trobada dels grups de treball de la Comissió Tècnica es consensuarà amb els membres que en formen part segons cada situació o necessitat.

6. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL

A continuació presentem el procés seguit per elaborar la diagnosi i extreure'n les conclusions principals i les necessitats que s'hi detecten.

La diagnosi de la situació actual del consum de drogues i l'ús de pantalles a Castellbisbal s'ha efectuat específicament com a punt de partida per elaborar el **IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives**. D'una banda, s'ha dut a terme una recerca qualitativa basada en entrevistes individuals i grupals a persones representants de bona part dels serveis i entitats del municipi implicats en el consum de drogues i l'ús de pantalles. De l'altra, s'ha fet una recerca quantitativa basada en dues enquestes sobre l'ús de pantalles (dirigides a infants, adolescents i famílies), i l'anàlisi de les dades facilitades per les persones informants clau.

Els principals elements analitzats en la diagnosi són:

1. Percepció del consum de drogues i l'ús de pantalles.
2. Percepció dels problemes associats al consum de drogues i l'ús de pantalles.
3. Percepció del compliment de la normativa legal sobre drogues.
4. Recursos disponibles al territori.
5. Percepció de les possibilitats i disposició de col·laboració.
6. Propostes d'acció aportades per les persones informants clau i els grups de discussió per donar resposta a les problemàtiques percebudes.
7. Percepció de les possibilitats i la disposició de col·laboració amb el Pla per part del col·lectiu al qual pertany o que representa la persona entrevistada.

Podeu trobar tota la informació obtinguda a partir de la diagnosi sobre la situació actual respecte al consum de drogues i l'ús de pantalles al municipi elaborada l'any 2022 al document adjunt:

Diagnosi de la situació actual respecte el consum de drogues i l'ús de pantalles a Castellbisbal

A continuació presentem un resum de les principals conclusions i les necessitats detectades recollides en aquest document.

6.1. PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LA DIAGNOSI

A continuació es presenten les principals conclusions extretes a partir de l'anàlisi de les dades quantitatives i qualitatives utilitzades (consultades i generades) per elaborar aquesta diagnosi.

Llegenda:

- + Aspectes positius
- Aspectes negatius
- +/- Aspectes per tenir en compte

6.1.1. NECESSITATS DETECTADES A PARTIR DE L'ANALISI DE LES MEMÒRIES DELS RECURSOS DISPONIBLES AL MUNICIPI

PUNT DE PARTIDA

- + És el quart pla de drogues i comportaments del municipi (des del 2006).
- + Coexisteix amb el Pla local de salut 2020-2022 (objectius i accions compartides i transversals).
- + Hi ha una xarxa de professionals en l'àmbit de les drogues al Vallès Occidental.
- + El Consell Comarcal del Vallès Occidental impulsa, aquest mateix any, el Pla comarcal de prevenció i atenció a les conductes addictives, que es coordinarà amb els municipis de la comarca que disposen de pla i oferirà suport als municipis que no en disposen.

ABAST DE LA POBLACIÓ

- + Infants, adolescents i joves. S'intervé en aquesta població, especialment en l'àmbit educatiu.
- Població general. Més dificultats per arribar a aquesta població (especialment a la franja d'adults joves).
- + Drogues. S'intervé en aquesta temàtica, especialment en l'àmbit educatiu i comunitari.
- + Pantalles. S'intervé en aquesta temàtica, especialment en l'àmbit educatiu.

6.1.3. MAPA D'ACTORS

- + Comissió política. Ben definida i compromesa amb el Pla.
- +/- Comissió Tècnica. Ben definida però, en ocasions, sobrecarregada de tasques i coordinacions.
- + Grup motor de la Comissió Tècnica. Ben definit i motivat.

CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

Indicadors demogràfics

- + Densitat de població. Per sota de la mitjana de la comarca.
- +/- Envel·liment progressiu de la població. Tot i així el grup d'edat d'entre 0 i 14 anys significa un 19,4 % de la població del municipi, per sobre del percentatge que significa a Catalunya (15,4 %).

Mitjans de transport

- +/- Rodalies de Catalunya. Presència de rodalies al municipi però cal agafar un autobús per accedir-hi.
- +/- Disposa de servei d'autobusos nocturns (2 línies) que connecten Castellbisbal amb Barcelona, Sant Sadurn d'Anoia i Esparraguera.
- La majoria de serveis i recursos que atenen la població del municipi es troben al Vallès Occidental, però pel que fa al transport públic, el Baix Llobregat és molt més accessible.

RECURSOS DEL MUNICIPI

Serveis especialitzats en conductes addictives

- + Proximitat del centre de salut mental Ferran Salsas i Roig (Consorti Sanitari de Terrassa) amb el Centre de salut mental d'adults (CSMA), el Centre de salut mental infantojuvenil (CSMIJ), el Centre d'atenció i seguiment de drogodependències (CASD) i la Unitat de joc patològic i addiccions no tòxiques.
- + Els professionals del CSMIJ i el CSMA fan visites al CAP de Castellbisbal.
- El CASD no ofereix serveis a Castellbisbal (si no és que es fan les visites des del CSMIJ o el CSMA en el marc de col·laboració de la Unitat Funcional).
- A vegades, el temps d'espera per a la primera visita i la freqüència de les visites no s'ajusta a les necessitats de les persones ateses.
- +/- Presència propera, a Barcelona, del Centre de prevenció i intervenció en drogodependències (SPOTT) de la Diputació de Barcelona.

Cossos de seguretat

Mossos d'Esquadra - Generalitat de Catalunya

- No consten protocols alternatius a la sanció administrativa actius a la comarca.
- + La Regió Policial Metropolitana Nord està activant nous protocols alternatius a la sanció administrativa.
- + L'Oficina de Relacions amb la Comunitat (ORC) de Mossos d'Esquadra ofereix tallers preventius amb adolescents i joves i famílies al municipi.
- + Voluntat i predisposició per coordinar-se per part dels professionals de l'ORC de Mossos d'Esquadra amb professionals de Castellbisbal.

Polícia Local de Castellbisbal

- + Es fan sessions formatives d'educació vial a l'institut i totes les escoles del municipi.
- + Voluntat per activar un protocol alternatiu a la sanció administrativa al municipi.

Centres educatius

- + Àmplia oferta d'educació formal i no formal al municipi.

- + Protocol de detecció, intervenció i derivació pel que fa a drogues actiu als centres educatius de secundària del municipi.
- Protocol de detecció, intervenció i derivació pel que fa a l'ús pantalles incipient als centres educatius de secundària i no activat als centres educatius de primària del municipi.
- + Presència d'estudis de batxillerat, cicles formatius i escola d'adults al municipi.
- + Presència d'espais d'educació no formal en l'etapa infantil consolidats, tant els adreçats a població universal com a la població en situacions de més vulnerabilitat.
- +/- Presència d'espais d'educació no formal en l'etapa d'adolescents i joves consolidats però amb més dificultats per captar adolescents i joves en situacions de més vulnerabilitat.

Serveis per a joves

- + Àmplia presència de serveis i oferta d'activitats per a adolescents i joves al municipi.
- Baixa percepció per part d'adolescents i joves d'oferta de serveis i activitats dirigits a la seva població.
- Sovint no arriba la informació sobre els serveis i les activitats ofertes als adolescents i joves als usuaris finals.
- Espai jove insuficient per adaptar-se a les necessitats de la població adolescent i jove del municipi i que centralitzi l'oferta de serveis per a joves (actualment es troba en fase de trasllat a un altre espai més gran).
- Alguns projectes podrien millorar la captació d'usuaris si s'oferissin i implementessin des d'un espai jove consolidat: Assessoria educativa, pressupostos participatius...
- + Existència de projectes consolidats al municipi adreçats a joves: Joves corresponsals, projecte Deskorda't...
- + Presència d'un equip d'educadors de medi obert al municipi. Projecte àmpliament demandat en les anteriors edicions del Pla.
- Les hores de presència de l'equip d'educadores de medi obert al municipi són insuficients per poder coordinar-se amb altres serveis i projectes.
- + Incorporació del servei d'infermeria escolar als centres educatius de primària i secundària del municipi.
- + El Sema i la Consulta Oberta del programa de Salut i Escola són serveis consolidats i que atenen un important nombre d'adolescents i joves al municipi.

RESUM DE LES ACCIONS PREVENTIVES DUTES A TERME

Servei d'execució del Pla local de prevenció de drogues del municipi de Castellbisbal

- +/- Acceptació intermitent dels programes preventius dirigits a infants de cicle superior als centres educatius de primària del municipi.
- + Alta acceptació dels programes preventius adreçats a adolescents i joves als centres educatius de secundària del municipi.
- + Adaptació de les característiques i continguts dels programes preventius a les especificitats de l'alumnat i característiques del centre educatiu.
- + Addicionalment a l'oferta de tallers preventius de conductes addictives del Pla i el Pla de salut, s'hi afegeix l'oferta provinent de professionals de: **servei d'infermeria escolar, punts d'informació juvenil (PIJ), medi obert, Salut i Escola, referents dels cossos de seguretat de la Policia Local i Mossos d'Esquadra, referents del**

CAP de Benestar emocional i Alimentació i nutrició, i l'Agència de Salut Pública de Catalunya (prescripció escolar).

➖ Necessitat de més coordinació amb altres serveis que intervenen i apliquen programes preventius als centres educatius del municipi.

➕ Aplicació de programes preventius per a mares i pares de nens i nenes d'entre 9 i 13 anys.

➕ Captació de famílies mitjançant els centres educatius de primària.

➕/➖ Participació mitjana, i a vegades baixa, de les famílies en les sessions familiars.

➖ Calen sessions de reforç amb famílies d'adolescents i joves de més de 13 anys.

➕ Incorporació de continguts relacionats amb la promoció dels bons usos de les pantalles als tallers familiars.

➖ Necessitat d'augmentar la coordinació entre els diferents serveis i recursos que atenen les famílies.

➕/➖ Possibilitat d'incorporar les sessions dels programes preventius familiars en el catàleg de formacions a famílies que es duen a terme al municipi.

➕ Adaptació de les característiques i continguts dels programes preventius familiars a les especificitats de les famílies (Reconnecta).

➖ Necessitat de generalitzar el concepte de parentalitat positiva en les accions preventives dutes a terme amb famílies.

➖ Dificultats per activar i desenvolupar el protocol alternatiu a la sanció administrativa (PASA) amb adolescents i joves del municipi.

➕ Bona acceptació i posada en marxa del servei de mesures educatives alternatives (SEMA) als centres educatius de secundària del municipi.

➕/➖ Possible incorporació del SEMA als centres educatius de primària del municipi.

➕ Alta acceptació de les intervencions de prevenció i reducció de riscos en espais d'oci nocturn.

➕ Durant la festa major, una quantitat destacable de grups de diverses edats no consumeixen alcohol, cànnabis, etc.

➕ Un nombre destacable d'aquests grups que no consumeixen alcohol o cànnabis comparteixen espais de trobada i/o botellot amb altres adolescents i joves.

➕ Elevat nombre d'accions preventives dutes a terme al municipi.

➖ Cal més coordinació entre els diferents agents que posen en pràctica accions preventives al municipi.

6.1.2. NECESSITATS DETECTADES A PARTIR DE L'ANÀLISI DE LES DADES QUANTITATIVES

DADES EPIDEMIOLÒGIQUES 15-64 ANYS (EDADES). Població d'àmbit nacional.

- +/- La droga legal més consumida és l'alcohol (77,2 % en els últims 12 mesos), i la droga il·legal més consumida és el cànnabis (10,5 %).
- +/- En general, el consum de drogues està més estès entre els homes que entre les dones.
- El consum d'alcohol (del 75,2 % al 77,2 %) ha augmentat respecte a l'enquesta anterior.
- + El consum de tabac (del 40,9 % al 39,4 %) i de cànnabis (de l'11 % a 10,5 %) ha disminuït.
- +/- El consum d'hipnosedants (1,3 %) s'ha mantingut estable.
- La prevalença en l'ús compulsiu d'Internet ha augmentat (del 2,9 % al 3,7 %).

DADES EPIDEMIOLÒGIQUES 14-18 ANYS (ESTUDES). Població d'àmbit nacional.

- +/- Les drogues més consumides pels estudiants són l'alcohol i el tabac.
- +/- El consum intensiu d'alcohol en forma de borratxeres està més estès entre les dones en tots els grups d'edat.
- +/- El consum problemàtic de cànnabis és més freqüent entre els nois.
- Augmenta el consum d'hipnosedants, sobretot entre les dones.
- Augmenta l'ús compulsiu d'Internet (23,5 %).
- +/- En general, disminueix el consum experimental i es manté, i fins i tot augmenta, el consum problemàtic.

PERFIL DE SALUT DE CASTELLBISBAL, 2018. RESULTATS DE L'ANÀLISI DE LA SITUACIÓ EN SALUT. HÀBITS I ESTILS DE VIDA: CONSUM DE SUBSTÀNCIES

- +/- Les percepcions subjectives sobre l'ús de drogues (preocupacions relacionades amb l'increment del consum de substàncies, sobretot entre els joves i adolescents, la reducció de l'edat d'inici al consum, així com la normalització i increment del consum de cànnabis entre els joves) són superiors a les dades obtingudes.
- El consum entre joves és el que genera més preocupació, malgrat que la població adulta és qui presenta prevalences més altes de consum. Els joves es poden considerar consumidors de segona generació, atès que els adults de referència (pares, mares, monitors, etc.) presenten prevalences de consum remarcables i esdevenen els seus referents o fins i tot els seus iniciadors.
- Els patrons de consum entre homes i dones s'estan equiparant. Hi ha una equiparació progressiva en les prevalences de consum dels homes i les dones amb patrons que cada cop són més similars.

ENQUESTA D'HÀBITS RELACIONATS AMB LA SALUT. 4T D'ESO 2021-2022 CASTELLBISBAL

Hàbits d'oci

+/- Un 33,1 % dels joves manifesta que no surt mai i un 25,2 %, la segona dada més alta, que ho fa menys d'una nit al mes. Aquestes dades encaixen amb les activitats preferides per nois i noies durant la setmana: escoltar música, utilitzar xarxes socials, fer esport i mirar la televisió; i les activitats preferides el cap de setmana: jugar a videojocs, escoltar música, estar a casa i mirar la televisió.

+ Només un 20,5 % dels nois i un 15,8 % de les noies escull fer botellot com una de les seves activitats preferides durant el cap de setmana.

- El 46,4 % de joves manifesta que desatén les seves obligacions per connectar-se a Internet i el 52,3 %, afirma que passa més temps navegant per Internet que amb els amics.

- Respecte a les hores de descans, probablement vinculat també amb els diferents usos de pantalles, ens trobem amb un 52,8 % de nois i un 63,7 % de noies que afirmen que dormen menys de 8 hores diàries.

- Pel que fa a activitats en línia amb diners, destaquen, principalment, les despeses relacionades amb videojocs per part dels nois, 49,3 %, respecte al 5,3 % per part de les noies.

Consum de tabac

+/- El nombre de noies que han fumat alguna vegada és més gran, 40,8 %, respecte al 5,5 % dels nois. L'edat de començar a fumar se situa al voltant dels 13 anys.

- Entre els joves que manifesten que no es fuma dins de casa, hi ha un percentatge significativament més petit de joves que fumen o han fumat, el 43,8 %, respecte al 56,9 % que fumen o han fumat i viuen en cases on sí que es fuma tabac.

Consum d'alcohol

+/- Percentatge similar de nois, 63,0 %, i de noies, 68,4 %, que han begut alcohol alguna vegada a la vida. L'edat de començar a beure se situa al voltant dels 14 anys.

- El 29,8 % de joves relaciona el consum de begudes alcohòliques amb festes més divertides, i el 14,3 %, creu que beure alcohol fa més simpàtiques les persones.

Consum d'altres substàncies

- Entre les altres drogues, les més consumides i les més normalitzades són el cànnabis i els psicofàrmacs.

Temes d'interès

- A la pregunta sobre quins temes són del seu interès, el 47,1 % dels nois es considera prou informat respecte al 38 % de noies. Només el 5,9 % dels nois està interessat en el masclisme i la violència de gènere (31,0 % de noies).

+/- Els efectes del consum de tabac, alcohol i drogues en la salut interessa al 16,2 % dels nois i al 19,7 % de les noies, i la prevenció i tractament de les addiccions al 17,6 % dels nois i al 21,1 % de les noies.

Comparativa altres municipis

- En la comparació respecte a altres municipis de la província, els joves de Castellbisbal presenten una salut autopercebuda pitjor, més avorriment, menys

percepció de risc de l'alcohol, un nombre més gran de relacions sexuals sense protecció alguna vegada, més maltractament a les xarxes socials i menys interès en la informació.

➕ En canvi, presenten un nombre més petit de comportaments incívics, menys accidentalitat, utilitzen més el cinturó i el casc per anar amb bici, consumeixen menys refrescos i begudes energètiques, fan més activitat física, consumeixen menys cànnabis, utilitzen menys la píndola de l'endemà, hi ha un nombre més petit d'embarassos no desitjats i fan una valoració més positiva del preservatiu.

Evolució temporal

➕ En la comparativa respecte a l'enquesta feta l'any 2017 els **resultats milloren en:**

Disminueix: El total de comportaments incívics.

Disminueix: Els accidents els últims 12 mesos.

Augmenta: L'ús del casc de la bici.

Disminueix: El consum de begudes energètiques.

Disminueix: el consum de menjar ràpid.

Augmenta: La pràctica d'esports i l'activitat física.

Disminueix: Sortir de nit per divertir-se.

Augmenta: El consum de tabac. Mai s'ha fumat.

Disminueix: El consum d'alcohol alguna vegada.

Disminueix: Acostumar a beure en bars i discoteques.

Disminueix: El consum d'haixix o marihuana.

Disminueix: El consum amb amics.

Disminueix: La facilitat d'aconseguir haixix o marihuana.

Augmenta: L'interès per l'alimentació i la imatge corporal.

➖ En la comparativa respecte a l'enquesta feta l'any 2017 els **resultats empitjoren en:**

Disminueix: L'estat de salut molt bo.

Disminueix: L'estat anímic positiu.

Disminueix: L'ús de la bici.

Disminueix: Capaç ús preservatiu.

Augmenta: Les víctimes d'assetjament sexual.

Augmenta: L'assetjament sexual en les xarxes socials.

Disminueix: La seguretat.

Disminueix: Els serveis i equipaments propers.

Disminueix: L'interès per l'assetjament (*bullying*).

Disminueix: L'interès en els efectes del tabac i les drogues en la salut.

Disminueix: L'interès pel masclisme i la violència de gènere.

Disminueix: L'interès en els mètodes anticonceptius i les malalties de transmissió sexual (MTS).

ENQUESTA SOBRE L'ÚS DE PANTALLES PER PART DE MENORS DE 10 A 14 ANYS I LES SEVES FAMÍLIES

Motius d'ús

➕/➖ Els principals motius per utilitzar pantalles són: perquè els agrada (79 %) i per poder comunicar-se amb amics i amigues (77 %). A secundària aquests motius són encara més prevalents que a primària.

- ➔ A secundària és més comú utilitzar les pantalles a causa de l'avorriment (43 % -> 65 %) que a primària.
- ➔ Els pares i les mares perceben que els menors principalment fan feina de l'escola (75 %), juguen (74 %) i veuen vídeos (72 %) a través de les pantalles.

Xarxes socials

- ➔ La majoria dels menors enquestats tenen perfils en les diferents xarxes, sobretot a Instagram, TikTok, WhatsApp i Youtube.
- ➔ Les noies tenen més tendència a utilitzar canals de comunicació que els nois: Hangouts, TikTok, WhatsApp.

Temps d'ús

- ➕ La major part dels menors perceben un temps d'ús inferior de dues hores en la majoria de dispositius entre setmana.
- ➔ El cap de setmana el temps d'ús de més de 2 hores es fa més freqüent en tots els tipus de pantalles.
- ➕/➔ Les famílies i els menors perceben que la televisió, el mòbil i l'ordinador són les pantalles que més utilitzen.
- ➔ La percepció del temps d'ús dels diferents dispositius que tenen els familiars dels menors està per sota de la percepció de temps que tenen els nois i noies de si mateixos en tots els dispositius, tant entre setmana com el cap de setmana.

Normes i supervisió

- ➔ El 72 % de famílies afirma que els menors saben la clau de seguretat per accedir als dispositius mòbils.
- ➕/➔ El 55 % dels familiars consideren que utilitzen sistemes de filtratge o bloqueig de continguts, enfront del 44 % que no n'utilitza.
- ➔ Els tutors que tenen fills a secundària n'utilitzen més que els que tenen fills a primària.
- ➔ El 70 % dels menors utilitzen generalment sols les pantalles, els nois lleugerament més que les noies.
- ➕ Un 91 % dels tutors manifesten que han establert normes i el 82 % que es compleixen.
- ➕/➔ En un 71 % dels casos es generen discussions amb els fills per l'ús del telèfon mòbil o altres pantalles.
- ➕/➔ Respecte a les reaccions dels menors davant de la prohibició d'utilitzar el dispositiu mòbil o algun altre dispositiu electrònic, els menors (44-50 %) perceben que accepten més la prohibició d'utilitzar les pantalles que la visió que en tenen els familiars (40 %). Els nois perceben que ho accepten més (51 %) que les noies (37 %) i els menors de primària (53 %) lleugerament més que els de secundària (48 %).

Videojocs

- ➕/➔ Els nois tenen més tendència a jugar a videojocs (96 %) que les noies (51 %).
- ➕/➔ A secundària es juga a més videojocs en línia que a primària i, en general, els jocs en línia són més freqüents que els que no són en línia.

Usos responsables

- ➕/➔ Els menors tenen la percepció que fan un ús més responsable de les pantalles que la que en tenen les principals persones cuidadores.

- ➔ L'edat mitjana de començar a utilitzar el dispositiu mòbil segons les famílies enquestades és als 11 anys.
- ➔ El 62 % de tutors creu que s'hauria de començar a educar en l'ús apropiat de pantalles entre els 6 i els 12 anys.

Ús compulsiu d'Internet

- ➔ El 29 % dels nois i el 25 % de les noies de 1r i 2n d'ESO enquestats fan un ús compulsiu d'Internet.
- ➔ La majoria manifesten que es connecten per oblidar penes o sentiments negatius i quan se senten baixos anímicament.

Preocupacions familiars

- ➔ Les preocupacions familiars més esteses pel que fa a l'ús de pantalles són l'addicció als dispositius electrònics (63 %) i que s'exposin a situacions problemàtiques (63 %).
- ➕ També opinen que l'ús responsable de les pantalles els pot aportar experiències positives, com ajudar a adquirir competències digitals (40 %), i que són una oportunitat educativa i d'aprenentatge (44 %).
- ➕/➔ Un 33 % dels familiars enquestats pensen que els seus fills necessiten ajuda per fer un millor ús de les pantalles.
- ➕ Davant la suposició que un fill o filla tingui problemes relacionats amb l'ús de les pantalles, un 73 % dels familiars enquestats afirmen que acudirien al CAP o al CSMIJ, un 13 % acudirien als mestres tutors del centre educatiu, un 3,8 % al CAS i un 2 % no sap què faria en aquesta situació.

Centres educatius

- ➔ El 38 % dels familiars enquestats afirmen que l'ús de les pantalles en els centres educatius pot ser problemàtic.
- ➔ La majoria dels familiars consideren que portar el dispositiu mòbil al centre educatiu pot comportar problemes, principalment de distracció de l'alumnat (48%).

INFORMACIÓ DELS COSSOS DE SEGURETAT

- ➕/➔ El nombre de persones sancionades per consum o tinença de drogues il·legals és de 25 casos anuals (el 85 % són homes i el 85 % són majors d'edat).
- ➕ El volum de casos de menors d'edat (4 casos per any) fa viable establir un protocol de mesures alternatives al municipi per a joves de 14 a 17 anys.
- ➔ No disposem de dades facilitades per la Policia Local de Castellbisbal.
- ➕/➔ El nombre de persones denunciades per delictes contra la salut pública per tràfic de drogues és de 7 casos anuals (el 95 % són homes i el 71 % són majors d'edat).
- ➕ El volum de casos de menors d'edat (2 casos per any) fa viable la coordinació dels serveis municipals amb els referents de Justícia Juvenil per acompanyar els menors en les tasques reparadores.
- ➕ Baix nombre de controls preventius d'alcoholèmia i drogues penals positius (9 per alcohol i 3 per altres drogues, anualment).
- ➔ Nombre més elevat de controls preventius d'alcoholèmia i drogues administratius positius (14 per alcohol i 17 per drogues, anualment).

INFORMACIÓ DE CENTRES D'ATENCIÓ I SEGUIMENT

- ➔ Les taxes d'inici de tractament per cànnabis i alcohol de la població de Castellbisbal es troben per sobre de la mitjana d'altres territoris propers.
- ➕/➔ Les taxes d'inici de tractament per cocaïna i tabac de la població de Castellbisbal es troben en la mitjana d'altres territoris propers.
- ➕ Les taxes d'inici de tractament per heroïna i d'altres de la població de Castellbisbal es troben per sota de la mitjana d'altres territoris propers.

INDICADORS DE SALUT PEL CONJUNT DELS MUNICIPIS DE MÉS DE 10.000 HABITANTS DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA

Salut reproductiva:

- ➔ Les interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) van augmentar lleugerament (taxa general d'IVE 14,8 per cada 1.000 dones de 15 a 44 anys al 2019), a un ritme sostingut respecte l'any anterior.
- ➔ El 36 % d'avortaments l'any 2019 van ser de repetició, un 11,8 % dels quals eren de dones que ja n'havien tingut 2 o més, un percentatge lleugerament inferior respecte l'any anterior.

Mortalitat:

- ➔ De cada 100 defuncions, 13 haurien estat evitables.

Morbiditat atesa (hospitalària i mental ambulatoria):

- ➕/➔ Els principals motius d'assistència en els centres de salut mental d'adults van ser els trastorns adaptatius mixt i distímic i en els de salut mental infantil i juvenil, el trastorn de falta d'atenció amb hiperactivitat.

Accidents de trànsit:

- ➕ Disminució notable dels accidents de trànsit amb víctimes, així com del nombre de víctimes (morts i ferits) durant el període 2019-2020.
- ➔ Més incidència d'accidents en zona urbana.
- ➕/➔ Els accidents es van produir principalment els dies feiners i durant la tarda (l'hora de màxima incidència va ser a les 14 h).
- ➔ Increment continuat dels positius en els controls d'alcoholèmia des de l'any 2014.

Indicadors socioeconòmics:

- ➔ Increment destacat de la taxa d'atur registrat al territori respecte l'any 2019.
- ➔ Taxa de temporalitat contractual estable però amb nivells elevats.
- ➔ L'esforç econòmic per pagar el lloguer va seguir augmentant des del 2014.

6.1.3. NECESSITATS DETECTADES A PARTIR DE L'ANÀLISI DE LES DADES QUALITATIVES

PERCEPCIÓ DEL CONSUM DE DROGUES

- ➔ Les drogues més consumides entre adolescents i joves són les més accessibles i més econòmiques, principalment les legals –alcohol i tabac–, i, entre les il·legals, el cànnabis.
 - ➔ Destaca també el consum de begudes energètiques, especialment entre infants de cicle superior de primària, i el consum d'hipnosedants, especialment entre les noies adolescents.
 - ➔ El consum, tant de begudes energètiques com d'hipnosedants comença sovint mitjançant les pròpies famílies que en normalitzen el consum.
 - ➔ Marques blanques de begudes energètiques a grans superfícies amb preus molt baixos.
 - ➔ Apareix el consum de cigarretes elèctriques i catximbres associat als primers consums, principalment entre els més joves.
- +/- En general el percentatge de consumidors experimentals o esporàdics al municipi sembla que disminueix, mentre que es mantenen els consumidors habituals i/o problemàtics.

ESPAIS D'OCI

- ➔ Els joves no disposen d'un lloc per reunir-se, i això provoca un elevat ús de la via pública.
- ➔ Preocupa especialment el consum de cànnabis a la via pública entre adolescents i joves i també adults joves.
- ➔ Poca o nul·la presència d'oci nocturn al municipi, ni dirigit a joves ni a adults, més enllà de les festivitats organitzades pel mateix Ajuntament i les entitats municipals.
- +/- Hi ha municipis propers amb més presència de locals d'oci nocturn on es desplaça la població de Castellbisbal per sortir de festa.
- +/- Els més joves, a partir de 16 anys, principalment van a Molins de Rei (BDisco), Sant Cugat del Vallès (Lemon) i Sant Quirze del Vallès (Waka).
- +/- Els adults joves i els adults en general tendeixen a desplaçar-se a Terrassa, Molins de Rei, Sant Cugat del Vallès i Barcelona.

FESTES POPULARS

- +/- Les **primeres sortides nocturnes i els primers consums de drogues**, principalment d'alcohol, entre els més joves, es produeixen en botellots en l'entorn de les festes populars.
- + Es valoren molt positivament les intervencions d'assessorament i acompanyament i reducció de riscos que s'hi duen a terme.
- ➔ El consum de drogues augmenta en els períodes de vacances

FRANGES D'EDAT

- + El consum de **tabac** comença entre els 12 i els 14 anys; el **d'alcohol**, entre els 13 i els 15 anys i el de **cànnabis**, entre els 14 i els 16 anys.
- ➔ Destaca el consum social **d'alcohol** per part de familiars en **festes infantils** (modelatge), molt normalitzat.

- ➖ Durant el **cicle superior d'educació primària** i fins i tot en edats inferiors, s'inicia el consum de **begudes energètiques**.
- ➖ El consum de **drogues il·legals**, més enllà del consum de cànnabis, s'inicia més endavant, entre els 18 i els 25 anys, aproximadament. Aquesta franja d'edat **d'adults joves preocupa especialment** pels **consums** que s'hi produeixen i les **pràctiques de risc** relacionades.
- ➖ En **població adulta**, destaca el consum **d'alcohol** i també certa normalització del consum de **cocaïna** en espais recreatius.
- ➖ En la **vellesa**, destaca principalment el **consum d'alcohol** i també el consum **d'hipnosedants** amb recepta mèdica o sense.

GÈNERE

- ➕/➖ Adolescents i joves no consideren que hi hagi diferències de gènere pel que fa als consums de drogues.
- ➕/➖ La percepció generalitzada és que els nois consumeixen més drogues, principalment il·legals, que les noies.
- ➖ **Es detecten més casos de nois en situacions relacionades amb el consum de drogues** a la via pública i també als centres educatius i espais comunitaris.
- ➕/➖ Es destaca que es tendeix cap a un consum força similar, tant en quantitat com en freqüència, entre nois i noies.
- ➖ El consum **d'hipnosedants**, sembla que entre els **nois** està més relacionat amb **espais d'oci i lleure** i amb finalitats recreatives, i entre les **noies**, com a recurs per **rebaixar l'ansietat i millorar la salut emocional**.

COVID-19

- ➕ En molts casos **ha disminuït el consum recreatiu**, en fer-ho també les activitats d'oci (principalment nocturnes).
- ➖ Entre les **persones consumidores més habituals**, el consum sembla haver-se **mantingut** i fins i tot haver **augmentat**, com a conseqüència del malestar emocional viscut.

PERCEPCIÓ DELS PROBLEMES RELACIONATS AMB EL CONSUM DE DROGUES

PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES DETECTADES

Les principals problemàtiques detectades en relació amb el consum de drogues són:

- Problemes de salut mental (angoixa, estrès, etc.)
- Consum abusiu
- Addicció/dependència
- Actituds masclistes facilitades pel consum de drogues
- Assetjaments
- Conductes sexuals de risc
- Relacions sexuals i penediment
- Problemes de convivència
- Desperfectes al mobiliari urbà
- Comportaments violents
- Baralles
- Robatoris

- Absentisme
- Fracàs escolar
- Consum en espais no lectius dels centres educatius (excursions, viatge de fi de curs, etc.)
- Accidents de trànsit
- Alguns problemes de soroll i civisme al voltant de les zones de consum a la via pública.

➔ Els professionals de dispositius sanitaris i serveis especialitzats destaquen la presència important de **patologia dual** i **comorbiditat** entre els **problemes de salut mental** i el **consum problemàtic de drogues**.

FRANGES D'EDAT

- ➔ Els **primers consums** generen situacions problemàtiques entre els més joves perquè no tenen coneixement dels propis límits ni tenen experiència.
- ➔ Preocupa el **consum habitual de cànnabis** entre els adolescents i els joves, que alhora provoca dificultats en les famílies, als centres educatius i a la via pública (sancions administratives).
- ➔ Entre la **població adulta**, preocupen els casos en què es **normalitza el consum recreatiu** de drogues en espais d'oci durant els caps de setmana, que a vegades esdevé un **consum habitual en espais privats**.
- ➔ En població adulta hi ha casos en què el **consum habitual i/o problemàtic d'alcohol** es **camufla o disfressa** d'un **consum “normalitzat”**.

GÈNERE

- ➔ En les **dones**, destaca el **consum problemàtic d'alcohol i d'hipnosedants**; i en els **homes**, el **d'alcohol, cànnabis i cocaïna**.
- ➔/➔ Hi ha la percepció que les **noies comencen a consumir abans** però també **abandonen el consum abans**.

DETECCIÓ I DERIVACIÓ DE CONSUMS PROBLEMÀTICS

Els **principals agents detectors** del consum problemàtic de drogues són:

- Equips directius dels centres educatius, equips psicopedagògics i EAPs.
- Professionals dels CAP, metges/esses de capçalera i infermers/es de primària. (Treballadors socials: principals derivants d'adults al CASD).
- Professionals de la salut i l'escola.
- Professionals del programa d'infermeria escolar.
- Professionals dels Serveis Socials (Treballadors socials: principals derivants de menors al CASD).
- Professionals del SEMA.
- Professionals dels cossos de seguretat.
- Famílies.

➔ Els **casos de consums problemàtics s'atenen** a la **Unitat Funcional** entre el **CASD** i el **CSMIJ** de Rubí, en els casos de **menors** d'edat i al CASD de Rubí si es tracta de majors d'edat. En els casos de majors d'edat, el CSMA i el CASD treballen de manera coordinada en una unitat funcional equivalent per a menors d'edat.

➔ Un altre servei que atén adolescents i joves amb consums problemàtics i les seves famílies és el centre **SPOTT** de la Diputació de Barcelona.

- ➖ Hi ha llistes **d'espera** llargues i la **periodicitat de les visites** és inferior a la necessària en els serveis públics d'atenció especialitzada en salut mental. Sovint, es recorre, si es pot, als serveis privats.
- ➖ Els professionals dels diferents serveis i dispositius reclamen **espais de coordinació** sobre casos detectats i atesos: PSIE, SEMA, Infermeria Escolar, CSMIJ, CSMA, CASD...
- ➕ **Adolescents i joves** tenen com a referència els programes **Salut i Escola i SEMA** en cas de tenir dubtes sobre situacions relacionades amb el consum de drogues.
- ➖ No tenen clar on haurien d'acudir si tenen algun problema derivat del consum de drogues, parlen d'anar a l'hospital o a la policia.

PERCEPCIÓ DEL COMPLIMENT DE LA NORMATIVA LEGAL SOBRE DROGUES

➕/➖ La percepció general és que **es compleix la prohibició de fumar als llocs indicats per la llei i, en menor mesura, la normativa legal referent a la venda d'alcohol i de tabac** als menors d'edat.

CONDUCCIÓ I CONSUM DE DROGUES

- ➕/➖ La majoria de desplaçaments per gaudir de l'oci nocturn es duen a terme amb **vehicle privat**. Els més joves van acompanyats dels **progenitors**, i, a partir de la majoria d'edat, **amb amics i amigues** amb vehicle propi, però també amb **transport públic**.
- ➖ La majoria de persones implicades en **accidents de circulació i controls d'alcoholèmia i drogues** positius no són joves (entre 18 i 24 anys), sinó més aviat d'un perfil de **mitjana edat**, i majoritàriament **homes**.

CONSUM A LA VIA PÚBLICA

- ➖ Hi ha punts coneguts de consum d'alcohol i cànnabis a la via pública, en els quals, visiblement, sembla que hi ha més presència de nois que de noies.
- ➖ En **polígons industrials** allunyats del centre de la població és on es reuneixen grans grups de joves, i alguns d'adolescents, al voltant de vehicles privats (*parkineo*). S'hi consumeix principalment alcohol i també drogues il·legals. La franja d'edat d'aquests joves és d'entre 17 i 35 anys, aproximadament, i procedeixen de Castellbisbal i també d'altres poblacions properes:
 - Carrer de Ginesta (Polígon Castellbisbal Sud), «La Chofi». (Aquest és el punt on trobem un major nombre d'adolescents de Castellbisbal).
 - Travessia de Ca N'Etapé (Polígon de Ca N'Etapé)
 - Carrer Cobalt (Zona industrial Llobregat), Eurohueco.
- ➖ A vegades, en aquests entorns tan masculinitzats es produeixen conductes de risc que generen situacions de vulnerabilitat, especialment entre les noies.
- ➖ Hi ha **espais dins el mateix municipi** on es reuneixen grups més o menys nombrosos d'adolescents i joves on es consumeix principalment tabac i cànnabis entre setmana i alcohol, els caps de setmana. La franja d'edat és més baixa, de 14 a 21 anys aproximadament, i procedeixen majoritàriament del mateix municipi.
 - Parc de l'Ermita.
 - Voltants de l'Illa Esportiva ("Tres torres").
 - Parc de Montserrat.

- Els voltants de la biblioteca municipal i el Centre Cultural Els Costals (s'ha reduït la presència d'aquests grups respecte a la diagnosi de plans anteriors).
 - Passatge de Xirinacs (actualment el passatge es tanca a les nits).
- ➔ S'està pendent d'activar un protocol alternatiu a la sanció administrativa al municipi que permeti dur a terme una intervenció psicoeducativa amb els menors sancionats per consum a la via pública i les seves famílies.

PRÀCTIQUES D'OCI

- ➔ Tendència generalitzada cap a un tipus d'oci més sedentari i molt vinculat als diversos usos recreatius de les pantalles.
- ➕ Alta percepció d'oferta d'oci en l'etapa infantil.
- ➕/➔ Percepció mitjana/baixa d'oferta d'oci en l'etapa adolescent i jove. (Percepció per sota de l'oferta existent).
- ➔ Demanda d'un espai d'oci que unifiqui l'oferta d'oci municipal per a adolescents i joves.
- ➔ Manca d'oferta d'oci nocturn al municipi més enllà de les festes organitzades pel mateix Ajuntament i les entitats municipals.
- ➔ Sovint es relacionen les pràctiques de lleure amb l'oci nocturn, deixant de banda altres tipus d'ofertes d'oci.
- ➕ Durant tota la franja de l'ESO, l'alumnat pot assistir a un espai d'estudi guiat i acompanyat ofert pel projecte de medi obert.
- ➕/➔ Es demanen activitats per vincular la població a l'organització de la Festa Major, el Carnaval i altres activitats populars amb fort arrelament al municipi.

PERCEPCIÓ DE L'ÚS DE PANTALLES

- ➔ La modificació en les pràctiques d'oci i les regulacions imposades per fer front a la pandèmia de COVID-19 han generat un augment significatiu del l'ús problemàtic de pantalles.
- ➕ Es considera que tant joves com adults utilitzen principalment les pantalles amb finalitats lúdiques i recreatives, i també vinculades amb el món educatiu i laboral.
- ➕ S'entenen les pantalles com un vehicle/canal mitjançant el qual adolescents i joves s'expressen i experimenten.
- ➕ **Augment de l'interès** i la necessitat de les **famílies** de participar en **tallers sobre promoció de l'ús saludable de les pantalles**.
- ➔ Els riscos relacionats amb l'ús de pantalles preocupen especialment les famílies i el professorat, i poc els adolescents i joves i els adults joves.

GÈNERE

- ➔ Les **pantalles reproduïxen**, i en ocasions amplifiquen, les **desigualtats de gènere** que s'evidencien fora de la pantalla.
- ➔ **Nois: videojocs. Noies: xarxes socials.**
- ➔ Hi ha un nombre important de noies que manifesten no sentir-se ben acollides quan juguen a videojocs en línia, i per això utilitzen àlies que no les identifiqui amb cap gènere per evitar ser incomodades, assetjades i/o insultades.
- ➕/➔ Entre els **nois** ser un **streamer** és un projecte vital molt ben valorat, mentre que entre les **noies** es valora molt positivament el fet de ser **influencer**.

FRANGES D'EDAT

- ➔ L'ús de pantalles ha augmentant en el total de la població.
- ➔ Destaca l'ús que en fan els infants amb o sense supervisió de la família.
- ➔ L'edat de tenir el primer telèfon mòbil ha disminuït fins a arribar a infants de cicle superior de primària (en alguns casos, cicle mitjà).
- ➔ Adolescents i joves coneixen el **discurs preventiu**, però a la pràctica no tendeixen a aplicar-lo.
- ➔ L'ús de **videojocs en línia i l'activació de perfils a les xarxes socials** s'inicia també en l'**etapa d'educació primària**, en algunes ocasions sense supervisió per part dels adults.
- ➔ Els infants tenen accés a **continguts inadequats de forma directa** (sèries a Netflix, per exemple) o **indirecte** (*youtubers* que comenten aquests continguts, en fan resums i n'ofereixen de relacionats).
- ➕/➔ Es percep **més ús de les pantalles entre preadolescents** que entre adolescents i joves.
- ➔ Els infants i adolescents que no tenen dispositius digitals, especialment telèfon mòbil, reben **pressió dels companys i companyes** i tenen la sensació de **sentir-se exclosos**.
- ➔ Entre la **població adulta**, destaca el fet de treballar, en alguns casos, una gran part de l'horari laboral amb pantalles i, després, en el temps d'oci, continuar utilitzant aquests dispositius amb finalitats lúdiques.
- ➔ **No arriben casos d'adults** vinculats amb els riscos relacionats amb l'ús de pantalles als serveis especialitzats.
- ➔ Entre la **població adulta** hi ha la creença que ser **streamer, youtuber o influencer no són feines de veritat**, i menysvaloren l'esforç i dedicació que hi pot haver darrere, contribuint involuntàriament a la idea d'alguns **adolescents i joves de viure i guanyar diners «sense treballar»**.

FAMÍLIES

Preocupa especialment entre les persones entrevistades la **relació que estableixen les famílies amb les pantalles**:

- Baixa sensibilització sobre riscos potencials de l'ús de les pantalles.
- Poques normes i límits al voltant de l'ús de pantalles.
- Dificultats familiars per marcar i fer respectar els límits.
- Modelatge familiar inadequat en usos de pantalles.
- Famílies que utilitzen pantalles com a sistema de distracció i mainadera.
- Falta d'acompanyament en l'educació digital.
- Falta coneixement normativa PEGI i altres normatives relacionades.
- Dificultats en l'ús d'eines de control parental.

- Falsa sensació de seguretat produïda per la utilització de sistemes de protecció parental poc segurs (YouTube Kids, etc.).
- Ús dels dispositius mòbils com a eina de control mitjançant la geolocalització o trucades insistents.
- Desequilibri en coneixements digitals entre els diferents membres de la família.
- Poc coneixement de les eines digitals per part de les famílies, especialment les més vulnerables. Ignorància digital.
- Les famílies estan més tranquil·les si els fills i filles són a casa, fent ús de les pantalles, que si són al carrer.
- Disminueixen els espais compartits entre diferents membres de la família. Poca interacció, en alguns casos ni tants sols es comparteixen els moments dels àpats.
- Dificultats per a la conciliació, famílies amb molta càrrega professional fora de casa.
- Sobreexposició que les famílies fan dels seus fills a les xarxes socials publicant-hi informació i compartint-hi de manera constant la seva vida, criança compartida.

➔ Sovint triguen a detectar-se i derivar-se adequadament els problemes relacionats amb l'ús de pantalles.

CENTRES EDUCATIUS

Algunes de les situacions que més comenten les persones entrevistades sobre les dificultats de gestionar **l'ús de pantalles als centres educatius** són:

- Hi ha un ús elevat de dispositius mòbils en horari lectiu per part de l'alumnat.
- En general, no es permet l'ús de telèfons mòbils als centres educatius, fora dels temps de descans (patis) o per la demanda explícita d'algun docent.
- Dificultats per fer complir les normes relacionades amb l'ús de pantalles.
- En les hores del pati sol estar permès l'ús de telèfons mòbils als centres educatius de secundària, cosa que causa una interferència en les formes de relacionar-se i divertir-se d'adolescents i joves.
- S'han desenvolupat experiències satisfactòries d'espais lliures de mòbil als patis oferint activitats alternatives com jocs de taula (projecte Connecta't, del projecte Deskorda't).
- Als centres de primària, l'ús de telèfons mòbils està prohibit a tot el centre però també interfereix indirectament en la forma de relacionar-se i jugar de nens i nenes (imiten continguts que han vist a les pantalles, conductes agressives, etc.).
- Necessitat d'un procés de reflexió per part de l'equip dels claustres dels centres educatius per adaptar les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) a les necessitats i situacions ocasionades per l'ús de pantalles.
- Necessitat de disposar de materials de sensibilització sobre pautes educatives per acompanyar a les famílies en l'educació digital de l'alumnat.

COVID-19

➔ Les restriccions ocasionades per la pandèmia de COVID-19 han comportat un augment significatiu de les hores d'ús de dispositius electrònics. Se'n manté un ús molt elevat.

PERCEPCIÓ DELS PROBLEMES RELACIONATS AMB L'ÚS DE PANTALLES

+ **L'abús de pantalles** reflecteix una **forma de manifestar malestars previs**. Mentre els estudis van bé, no es detecten problemes, però quan comença a baixar el rendiment, les famílies es comencen a preocupar.

+ La detecció primerenca d'aquestes problemàtiques ajuda a poder abordar i treballar aquestes situacions de manera més efectiva.

PRINCIPALS AVANTATGES DETECTATS

- Possibiliten dur a terme activitats acadèmiques i formatives sense presencialitat.
- Utilització de pantalles com a eina educativa.
- Noves formes de **diversió i d'oci**.
- Faciliten la comunicació entre persones.
- Faciliten les relacions socials i la vinculació entre grups d'iguals.
- Permeten accedir a informació il·limitada de forma fàcil i immediata i estar al dia en temes d'actualitat.
- Promouen habilitats com l'aprenentatge, la creativitat, el treball en grup i la creació de continguts a través de blogs, canals de Youtube, Instagram, TikTok o Twitch.
- Permeten compartir coneixement, interessos i aficions, i ofereixen noves alternatives d'oci i lleure.
- Afavoreixen noves habilitats i noves formes de construcció del coneixement.

PRINCIPALS PROBLEMÀTIQUES DETECTADES

- Problemes de visió.
- Augment del nerviosisme, l'agressivitat i la impulsivitat.
- Salut emocional, soledat.
- Repercussions en la salut mental (ansietat, angixa, depressió, trastorns de la conducta alimentària).
- Poca tolerància a la frustració.
- Desplaçament del son/vigília. Fatiga per abús de pantalles fins a altes hores de la nit, *vamping*.
- Necessitat de connexió constant.
- Ús abusiu de pantalles, principalment telèfon mòbil i videoconsoles. Addicció.
- Poc ús de sistemes que afavoreixin l'autoregulació.
- Aïllament social / soledat.
- Sedentarisme.
- Accés a continguts inadequats (violents, sexuals, discriminatoris, etc.).
- Alta visualització de continguts pornogràfics.
- Manca de control familiar sobre les hores d'ús dels dispositius electrònics.
- Conflictes amb referents adults, especialment en l'àmbit familiar i educatiu.
- Exposició pública. Alt grau d'exposició a les xarxes socials per part de nois i, especialment, de noies.
- Repercussions en la construcció de la identitat.
- Hàbits alimentaris poc saludables (dietes restrictives / begudes energètiques).

- Pèrdua del control de les imatges publicades.
- empremta digital difícil d'esborrar.
- Autoimatge corporal negativa. Pressió estètica, especialment sobre les noies joves.
- Manca d'autoestima.
- Necessitat de reconeixement positiu.
- Es comparteixen contrasenyes entre amics i amigues.
- Poques activitats de lleure no relacionades amb les pantalles.
- Relacions socials principalment en línia. Noves maneres de relacionar-se.
- Sedentarisme / poques activitats esportives.
- Baixada del rendiment acadèmic.
- Absentisme.
- Poca lectura fora de les pantalles.
- Menys vincle amb companys i professorat.
- Trobades amb persones desconegudes, salt d'allò virtual a allò presencial.
- Dificultats de relació / assetjament entre iguals.
- Assetjament / ciberassetjament (Grups de WhatsApp de classe, videojocs, xarxes socials, etc.).
- Relacions de molta confiança amb persones que no coneixen presencialment.
- Delictes contra la intimitat.
- Gravacions de mòbil al professorat i a altres alumnes.
- Enviament i reenviament d'imatges que constitueixen delictes (desconeixement de la legislació, especialment per part d'infants).
- Hipersexualització de menors d'edat.
- Utilització d'aplicacions de geolocalització entre iguals / parella.
- Utilització d'aplicacions per conèixer gent dirigides a majors d'edat entre menors d'edat (a partir de 15 o 16 anys).
- Difusió o publicació de contingut sexual d'una persona sense el seu consentiment, pornodifusió no consentida.
- Monetització d'imatges íntimes (noies en situació de risc amb nivell socioeconòmic baix).
- Adults que es fan passar per joves per conèixer/assetjar a menors, ciberseducció de menors.
- Manca de relació en persona. Adolescents i joves que tanquen la porta de l'habitació.
- Apostes en línia, principalment per part d'adults joves. (Estratègia de les caixes de botí).
- Accés a grups o xats on s'ofereixen indicacions per amagar trastorns i patologies (trastorns de la conducta alimentària, *#proana/ #promia*, autòlisi, etc.).
- Autoagressions/autòlisis.

➔ **Augment de les consultes i/o denúncies als cossos de seguretat**, majoritàriament per part de les famílies, per situacions vinculades amb **amenaces, insults, calúmnies o compartir imatges de contingut íntim sense autorització**.

➔ En ocasions, les famílies acudeixen directament als cossos de seguretat sense demanar informació als referents del centre educatiu, tot i que la situació s'hagi produït en aquest àmbit.

FRANGES D'EDAT

- ➔ L'ús de pantalles preocupa especialment en la franja que va dels 10 als 14 anys.
- ➕ A partir dels 14 anys, l'ús comencen a (auto)regular-se.
- ➔ Adolescents i joves no tenen la percepció que l'ús de pantalles generi problemes al seu municipi, tot i que coneixen casos d'ús problemàtic.

➕/➔ No arriben casos, o n'arriben molt pocs, d'adults amb problemàtiques relacionades amb les pantalles als serveis sanitaris especialitzats.

- ➔ Preocupen les **estafes**, tant **econòmiques** com **emocionals**, de què són víctimes algunes persones, especialment les que es troben en situacions de més vulnerabilitat.
- ➔ També destaquen altres problemàtiques com les **compres compulsives**, **l'addicció a continguts de tipus sexual** o les **apostes en línia**.

GÈNERE

- ➔ L'ús problemàtic més habitual en nois està vinculat amb els jocs en línia.
- ➔ En nois, hi ha un nombre més gran de casos d'ús abusiu.
- ➔ L'ús problemàtic més habitual en noies està vinculat a les maneres de relacionar-se, conèixer gent, exposar-se, sobreexposar-se; la influència dels «m'agrada», les relacions de parella o exparella, la pornodifusió no consentida, els abusos, etc.

DETECCIÓ I DERIVACIÓ DE CONSUMS PROBLEMÀTICS

- ➔ L'ús **problemàtic per part d'infants** ha augmentat significativament la demanda d'atencions als centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (**CDIAP**).
- ➔ Destaca la presència important de patologia dual i **comorbiditat** entre **problemes de salut mental** i **l'ús problemàtic de pantalles**.
- ➔ La **soledat** es veu com un dels grans factors de risc a patir de problemes relacionats amb l'ús de pantalles.
- ➔ A la comarca, la **Unitat de Joc Patològic i Addiccions No Tòxiques del Consorci Sanitari de Terrassa** és la unitat de referència en l'atenció de conductes de risc relacionades amb l'ús de pantalles.
- ➔ La població general no associa el **CASD** a un espai per treballar l'ús problemàtic de pantalles.
- ➔ **Adolescents i joves no saben on acudir** en cas de trobar-se amb problemàtiques relacionades amb l'ús de pantalles.

PERCEPCIÓ DE LES POSSIBILITATS I DISPOSICIÓ DE COL·LABORACIÓ

- ➕ La majoria de persones entrevistades coneixien i han valorat positivament l'elaboració del Pla.
- ➕ Hi ha molta predisposició per al treball en xarxa i es necessita.
- ➕ Els aspectes en què es fixa el Pla són la promoció de la salut, el benestar emocional i la prescripció social i de la salut.
- ➕ Les persones entrevistades es mostren molt disposades a col·laborar en la implementació del Pla.
- ➔ El Pla es considera una bona eina, però la quantitat de plans i protocols elaborats al municipi genera dubtes entre els professionals sobre la capacitat real per aplicar les accions proposades.

PROPOSTES D'ACCIÓ APORTADES PER LES PERSONES INFORMANTS CLAU I ELS GRUPS DE DISCUSSIÓ PER DONAR RESPOSTES A LES PROBLEMÀTIQUES PERCEBUDES

ASPECTES CLAU DEL PLA: Promoció de la salut / **Prescripció social i salut / Benestar emocional** / Salut mental / Gestió de riscos i plaers / **Perspectiva de gènere**

ÀMBIT EDUCATIU

- Tallers preventius per a infants, adolescents i joves sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues.
- Formació del professorat en l'abordatge educatiu del consum de drogues i l'ús de pantalles
- Protocols per als centres educatius per detectar les conductes addictives, intervenir-hi i derivar els alumnes als centres de tractament.
- Intervencions per prioritzar les mesures alternatives a l'expulsió dels centres educatius, segons les normes d'organització i funcionament de cada centre.
- Coordinació entre professionals que duen a terme accions preventives als centres educatius amb infants, adolescents i joves.
- Coordinació entre cossos de seguretat i centres educatius per protocol·litzar les actuacions en casos de situacions de risc vinculades a les conductes addictives.
- Creació d'una comissió de secundària entre professionals que treballin directament o indirecta amb aquesta franja d'adolescents i joves en l'àmbit educatiu.
- Unificació de l'oferta de tallers i programes preventius que ofereixen les diferents administracions i entitats als centres educatius.
- Revisió de les normes d'organització i funcionament de centre educatiu (NOFC) respecte als usos de pantalles recomanats.

ÀMBIT FAMILIAR

- Tallers preventius per a famílies sobre prevenció dels riscos del consum de drogues.
- Tallers preventius per a famílies sobre prevenció dels riscos de l'ús de pantalles.
- Programes de prevenció familiar universal de conductes addictives.
- Programes de prevenció familiar selectiva per a famílies en situació de vulnerabilitat.

ÀMBIT COMUNITARI

- Protocol alternatiu a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública.
- Intervencions adreçades a serveis de mesures alternatives per conductes de risc desenvolupades en espais públics, com ara el consum de drogues.
- Tallers preventius sobre conductes addictives per a adolescents, joves i població general.

- Taller de 10 passos per ser *influencer* (guió, il·luminació, usos de les càmeres, etc.) com a estratègia de captació d'adolescents i joves, treballar les habilitats socials i reconèixer què comporta aquest tipus de feina.
- Taller d'alfabetització digital per a gent gran sobre l'ús de les TIC amb finalitats pràctiques (tràmits amb el banc, compres en línia, etc.).
- Taller sobre protecció de dades i ús de les TIC per a la població adulta i les famílies.
- Formació per a professionals vinculats a entitats que treballen amb adolescents i joves (esportives, culturals, etc.) per tractar, des del punt de vista educatiu, el consum de drogues i l'ús de pantalles.
- Exhibició de l'exposició preventiva «Controles?» de la Diputació de Barcelona.

ÀMBIT D'OCI I LLEURE

- Intervencions preventives i de reducció de riscos en l'oci nocturn (prioritzar intervencions en festes majors). Festa la Teva / Som nit!
- Intervencions de servei responsable adreçades al sector de l'hoteleria i la restauració, al dels jocs i les apostes, al dels esdeveniments populars relacionats amb festes, etc.
- Augment de les hores de l'equip d'educadors de medi obert per facilitar la coordinació amb altres serveis.
- Creació d'un espai jove amb la presència d'un PIJ i l'equip d'educadors de medi obert.
- Activitats per vincular la gent nouvinguda a les festivitats i la vida al municipi.

ÀMBIT DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

- Elaboració de campanyes preventives, de sensibilització i de reducció de riscos en el consum de drogues i l'ús de pantalles.
- Campanya de sensibilització en relació amb els riscos del consum de tabac (preadolescents i adolescents i primers consums).
- Campanya de sensibilització en relació amb els riscos del consum d'hipnosedants sense recepta (població adulta, malestars emocionals, dones, automedicació, etc.).
- Creació d'una campanya de conscienciació sobre el consum d'alcohol en la població adulta.
- Creació de materials preventius per sensibilitzar les famílies sobre els riscos de les pantalles per als seus fills (a partir de l'etapa infantil).
- Creació de materials per difondre els serveis especialitzats en conductes addictives al territori.
- Incorporació de continguts nous a la celebració de la setmana sense fum.
- Coordinació amb el projecte Entorn sense fum.

ÀMBIT D'ATENCIÓ I SALUT

- Continuitat del servei d'Infermeria escolar.
- Continuitat del servei de mesures educatives alternatives (SEMA).
- Continuitat de la Consulta Oberta del programa Salut i Escola.
- Creació d'un servei d'assessorament per a adolescents, joves, famílies i professionals sobre conductes addictives.
- Implantació d'un satèl·lit del CAS de Rubí a Castellbisbal.
- Creació d'espais de coordinació sobre casos detectats i atesos per part de diferents professionals dels serveis i dels dispositius: PSIE, SEMA, servei

- d'infermeria escolar, CSMIJ, CSMA, CASD, etc.
- Implementació del programa de prescripció social i salut per prevenir el consum de medicació (tranquil·litzants, sedants, etc.).

PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DEL PLA

- Creació d'espais de trobada entre professionals que intervenen en conductes addictives del municipi.
- Treball transversal i coordinat de les diferents àrees i àmbits implicats en la prevenció de les conductes addictives.
- Coordinació amb els municipis de la comarca que disposen de pla de prevenció de conductes addictives.

6.2. NECESSITATS DETECTADES

Les dades i opinions recollides en la diagnosi permeten fer un recull breu de les necessitats detectades a les quals s'ha de poder donar resposta amb les accions proposades en el marc del Pla. A continuació, presentem les principals necessitats recollides i ordenades per àmbits de cara a facilitar-ne l'anàlisi:

ÀMBIT EDUCATIU

- Implementar un **protocol**, als **centres educatius** de **primària** i **secundària**, per detectar l'ús problemàtic de **pantalles**, intervenir-hi i derivar els alumnes als centres de tractament.
- Mantenir i actualitzar el **protocol**, als **centres educatius** de **primària** i **secundària**, per detectar l'ús problemàtic de **drogues**, intervenir-hi i derivar els alumnes als centres de tractament.
- Mantenir la presència dels **serveis d'atenció i assessorament** per als infants, adolescents i joves, les famílies i els professionals **als centres educatius**.
- Crear **espais de coordinació** entre els referents del Pla de prevenció de consums i conductes addictives, el Pla de salut, el servei d'infermeria escolar, el PIJ, medi obert, Salut i Escola, els referents del CAP de Benestar emocional i Alimentació i nutrició, i els referents dels cossos de seguretat de la Policia Local i els Mossos d'Esquadra.
- Mantenir els **tallers preventius** sobre drogues i pantalles que es duen a terme als centres educatius.
- Incorporar/**emfasitzar** als continguts dels **tallers sobre pantalles** dels centres educatius de secundària temes relacionats amb el ciberassetjament, la sobreexposició a les xarxes i sobre l'ús dels dispositius electrònics.
- Ampliar l'oferta de **tallers a l'últim cicle de primària** (begudes energètiques i pantalles).
- Donar suport als centres educatius per a **l'adaptació de les NOFC** a les necessitats ocasionades per l'ús de les **pantalles**.

ÀMBIT FAMILIAR

- **Recuperar la periodicitat** en els programes familiars de prevenció de conductes addictives després de la pandèmia de COVID 19.
- Mantenir els **programes familiars** de prevenció de conductes addictives amb mares i pares de fills de 9 a 13 anys i oferir sessions de seguiment per als que tinguin fills més grans.
- Fer **tallers familiars** amb mares i pares d'infants sobre l'ús de les **pantalles** a casa. Tractar aspectes relacionats amb la normativa d'ús de pantalles a casa, el control parental i el modelatge.
- Mantenir la presència de **serveis d'atenció i assessorament** a famílies en espais comunitaris.
- **Més difusió** de les intervencions preventives dirigides a famílies al municipi.

ÀMBIT COMUNITARI

- Implementar el **protocol alternatiu a la sanció administrativa** per a menors d'edat denunciats per una infracció relacionada amb el consum o la tinença de drogues il·legals a la via pública al municipi.
- Més **coordinació entre professionals** que gestionen i apliquen intervencions preventives en l'àmbit comunitari.
- Més **difusió de les activitats**, programes i serveis adreçats a adolescents i joves.
- Utilitzar **estratègies de captació d'adolescents**, especialment els que es troben en situacions de més vulnerabilitat.
- Centralitzar en un **espai jove** amb un equip d'educadors de medi obert les activitats, els programes i serveis dirigits a adolescents i joves del municipi.
- Elaboració de **materials preventius i de sensibilització**, específicament sobre pantalles i famílies amb infants, i consum d'hipnosedants.

ÀMBIT D'OCI I LLEURE

- **Mantenir les intervencions de prevenció, sensibilització i reducció de riscos** que es duen a terme durant les festes populars i activitats organitzades per l'Ajuntament.
- Augmentar la **participació dels joves** en l'organització d'activitats per les festes del municipi.
- Dur a terme **intervencions de reducció de riscos en zones de consum a la via pública** (protocol d'intervenció sobre drogues per medi obert).
- **Activitats d'oci i lleure adaptades als interessos** dels joves del municipi.

ÀMBIT DE LA SALUT

- **Mantenir la presència de serveis d'atenció i assessorament** a infants, adolescents i joves, famílies i professionals als espais comunitaris.

- Crear un **servei d'assessorament sobre drogues i pantalles** que centralitzi els serveis d'assessorament sobre conductes addictives.
- Mantenir i ampliar la presència d'antenes del **CSMIJ i el CSMA** al municipi.
- Incorporar una antena del **CASD** al municipi.
- Reduir la **llista d'espera** i augmentar la **frequència de visites** en els serveis especialitzats en conductes addictives que atenen la població del territori.
- Crear **espais de coordinació** entre els referents del Pla de prevenció de consums, del SACA i els referents dels serveis especialitzats en conductes addictives.

PLANIFICACIÓ I GESTIÓ

- Més **coordinació entre professionals** que gestionen i duen a terme intervencions preventives al municipi.
- Més **coordinació amb el Pla local de salut** i altres plans, programes i projectes relacionats.
- Continuar incorporant la **perspectiva de gènere** en els programes preventius aplicats i als materials de sensibilització elaborats.
- Millorar les eines de **seguiment i avaluació** de les accions del Pla.

7. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DEL PLA

En aquest apartat presentem l'estructura organitzativa del Pla. Podem trobar-hi la finalitat del Pla, l'estructura, els objectius, les accions, els nivells d'intervenció i la població destinatària.

En el moment de planificar les actuacions preventives cal tenir en compte els diversos espais de la vida social i tots els àmbits de possible influència dels professionals implicats en el Pla. Tenint en compte la població de Castellbisbal, la feina duta a terme durant els darrers anys en prevenció de conductes addictives i promoció de la salut, les característiques del municipi i la voluntat de l'Ajuntament de potenciar el treball transversal, s'ha optat per una estructura del Pla per **nivells d'actuació**.

S'han definit **cinc objectius generals** que a la vegada estan dividits en diversos **objectius específics** acompanyats, cada un, de les **accions proposades** perquè es pugui complir al màxim possible. Paral·lelament, les accions han estat plantejades en diversos **nivells d'intervenció** tenint en compte el tipus de **població** a la qual s'adrecen.

7.1. FINALITAT DEL PLA

La finalitat del Pla recull, de manera sintètica i reduïda, la mirada dels diversos professionals participants i les seves aportacions sobre com caldria enfocar la prevenció de conductes addictives al municipi.

Dotar la població de Castellbisbal de totes les habilitats i recursos que permetin prevenir el consum problemàtic de drogues i pantalles, reduir-ne els riscos associats i promoure'n usos responsables.

A partir d'aquesta finalitat es proposen els objectius generals que trobarem a continuació.

7.2. ESTRUCTURA, OBJECTIUS I ACCIONS DEL PLA

L'estructura que s'ha considerat més adequada per a aquest Pla segueix el criteri de **nivells d'actuació**. L'èmfasi d'aquesta estructura es troba en els objectius que volem assolir. Per aquest motiu s'han definit, a partir de les necessitats detectades en la diagnosi, cinc objectius generals que es troben acotats en objectius específics i que donen lloc a les accions proposades. Aquesta estructura és compatible amb la proposada al Pla local de salut de Castellbisbal, i facilita i potencia d'aquesta manera el treball transversal entre diversos departaments.

Cadascun dels nivells d'actuació s'orientarà, de manera prioritària, cap a tres àmbits de treball: educació, temps lliure i comunitat.

Educació

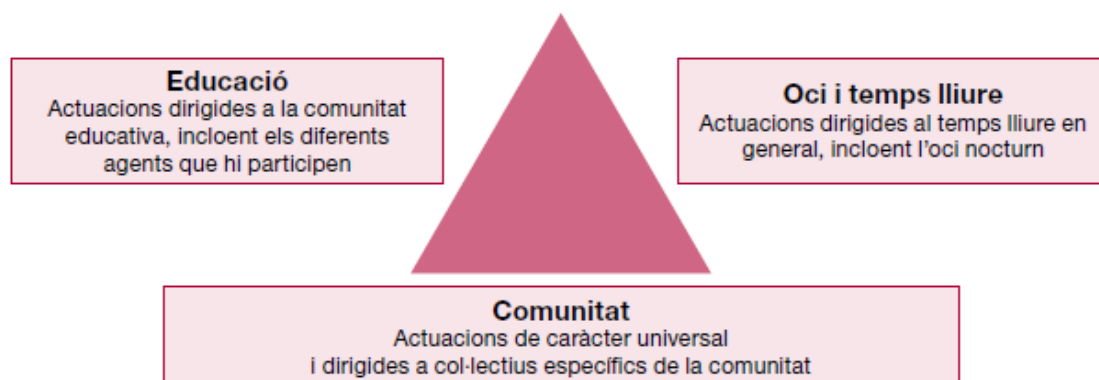
Actuacions adreçades a la comunitat educativa, incloent-hi els diferents agents que hi participen: alumnat, professorat, mares i pares. Es considera tant l'educació reglada primària, secundària i universitària com l'educació no reglada.

Oci i temps lliure

Actuacions que es duen a terme en el temps lliure en general, incloent-hi l'oci nocturn.

Comunitat

Actuacions de caràcter universal i dirigides a col·lectius específics de la comunitat.

Imatge extreta de la Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències de la Diputació de Barcelona.

NIVELLS D'ACTUACIÓ

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda. (Implica oferir a la població eines per mantenir actituds favorables al no-consum de drogues i als usos problemàtics de pantalles, per reduir la prevalença del consum de drogues i l'ús de pantalles problemàtic i retardar-ne l'edat d'inici).

OBJECTIU ESPECÍFIC 1.1: Dotar d'eines la població adolescent i jove perquè reflexioni críticament sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.

ACCIÓ 1: Fer tallers preventius per a infants, adolescents i joves sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues als centres educatius.

ACCIÓ 2: Fer tallers preventius per a adolescents, joves i la població general sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues als equipaments comunitaris.

ACCIÓ 3: Exhibir l'exposició preventiva «Controles?» de la Diputació de Barcelona.

OBJECTIU ESPECÍFIC 1.2: Dotar d'eines els professionals perquè intervinguin i treballin en la prevenció de conductes addictives des dels seus àmbits d'intervenció.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.

ACCIÓ 4: Formar el professorat sobre com tractar el consum de drogues i l'ús de pantalles en l'àmbit educatiu i amb perspectiva de gènere.

ACCIÓ 5: Col·laborar en la revisió de les normes d'organització i funcionament de centre educatiu (NOFC) respecte a l'ús recomanat de les pantalles.

ACCIÓ 6: Formar els professionals sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC 1.3: Promoure la prevenció del consum de drogues i la promoció del bon ús de les pantalles en les famílies.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.

ACCIÓ 7: Fer tallers preventius per a famílies sobre la prevenció del consum de drogues i la promoció de l'ús saludable de les pantalles.

ACCIÓ 8: Dur a terme programes de prevenció familiar universal sobre conductes addictives (MONEO).

ACCIÓ 9: Dur a terme programes de prevenció familiar selectiva per a famílies en situació de vulnerabilitat sobre conductes addictives.

OBJECTIU ESPECÍFIC 1.4: Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.

ACCIÓ 10: Coordinar-se amb el projecte Entorn sense fum.

ACCIÓ 11: Incorporar continguts nous a la celebració de la Setmana Sense Fum.

ACCIÓ 12: Elaborar campanyes preventives, de sensibilització i de reducció de riscos en el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar. (Implica treballar en sistemes eficients de detecció del consum de drogues i l'ús de pantalles abans que siguin problemàtics i orientar i/o derivar els casos detectats als serveis corresponents, desenvolupant vies d'actuació específiques).

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 1: Aplicar els protocols de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtic) als centres educatius (SEMA).

ACCIÓ 2: Activar el protocol alternatiu a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública (PASA).

ACCIÓ 3: Aplicar el protocol de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtic) en l'àmbit comunitari.

ACCIÓ 4: Donar continuïtat al servei d'infermeria escolar (SIE).

ACCIÓ 5: Donar continuïtat al la Consulta Oberta del programa Salut i Escola (PSiE).

ACCIÓ 6: Donar continuïtat la Consulta Jove (assessorament a joves de fins a 24 anys sobre temes relacionats amb la sexualitat).

ACCIÓ 7: Dotar els professionals del projecte Deskorda't de recursos per detectar situacions relacionades amb les conductes addictives.

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 8: Fer intervencions adreçades a serveis de mesures alternatives a l'expulsió de centres educatius segons les normes d'organització i funcionament del centre (SEMA).

ACCIÓ 9: Crear un servei d'assessorament per a adolescents, joves, famílies i professionals sobre conductes addictives.

ACCIÓ 10: Sol·licitar un satèl·lit del CAS de Rubí a Castellbisbal.

ACCIÓ 11: Mantenir el satèl·lit del CSMIJ i el CSMA de Rubí a Castellbisbal.

ACCIÓ 12: Implementar el programa de prescripció social i salut per prevenir el consum de medicació (tranquil·litzants, sedants, etc.).

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.3: Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 13: Dur a terme intervencions adreçades als serveis de mesures alternatives per conductes de risc desenvolupades en espais públics, com ara el consum de drogues (PASA).

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.4: Donar a conèixer i facilitar l'accés als recursos de prevenció i atenció del territori.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 14: Difondre els espais d'assessorament i els serveis especialitzats en conductes addictives al territori.

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.5: Promoure la coordinació entre els diferents professionals que intervenen en conductes addictives.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 15: Crear espais de coordinació sobre casos detectats i atesos per part de diferents professionals de tots els serveis i dispositius: PSIE, SEMA, Infermeria Escolar, CSMIJ, CSMA, CAS...

OBJECTIU GENERAL 3 => Reduir els riscos associats. (Comporta oferir eines als individus i als col·lectius per gestionar els riscos derivats del consum de drogues i l'ús de pantalles, assumint la prevenció com una pràctica educativa i sanitària sense valoració moral que consideri el consum responsable i que desenvolupi capacitats i habilitats per gestionar certs factors de risc).

OBJECTIU ESPECÍFIC 3.1: Reduir els riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles.

ACCIÓ 1: Fer intervencions preventives i de reducció de riscos sobre el consum de drogues en l'oci nocturn (prioritzar les intervencions en festes majors).

ACCIÓ 2: Dur a terme actuacions de prevenció del consum de begudes energètiques.

ACCIÓ 3: Fer intervencions preventives i de reducció de riscos sobre l'ús de pantalles en espais naturals de socialització.

OBJECTIU ESPECÍFIC 3.2: Sensibilitzar i implicar les entitats i els promotors vinculats a l'oci i al lleure en la prevenció del consum de drogues.

ACCIÓ 4: Dur a terme intervencions de servei responsable adreçades a les barres de festes populars, al sector de la restauració, al dels jocs i les apostes, al dels esdeveniments populars relacionats amb festes, etc.

OBJECTIU GENERAL 4 => Obtenir informació i coneixement. (Comporta aconseguir un coneixement més gran de la realitat de la comunitat en relació amb el consum de drogues i l'ús de pantalles, i de la tasca que desenvolupen al municipi els serveis i les entitats implicades).

OBJECTIU ESPECÍFIC 4.1: Estudiar i planificar els mecanismes de prevenció i intervenció.

ACCIÓ 1: Obtenir les dades sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles al municipi.

ACCIÓ 2: Fer l'informe sobre consums i pràctiques observades i dinàmiques de festa en l'oci nocturn.

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar les relacions cooperatives entre els diferents agents socials. (Comporta gestionar les accions del Pla, generant espais de trobada i coordinació entre professionals dels serveis i les entitats implicades amb la prevenció de conductes potencialment addictives).

OBJECTIU ESPECÍFIC 5.1: Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials que poden contribuir a la prevenció de les conductes addictives i dels problemes associats amb l'ús de drogues i pantalles al municipi.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.

ACCIÓ 1: Fer reunions de seguiment del Pla entre el Grup Motor, la Comissió Tècnica i la Comissió Política per avaluar les accions dutes a terme, consensuar el pla de treball anual i dotar-lo de pressupost.

ACCIÓ 2: Fer reunions de seguiment entre el Grup Motor i els equips de treball específics en els casos que sigui necessari.

ACCIÓ 3: Crear espais de coordinació entre professionals que intervenen en conductes addictives del municipi.

ACCIÓ 4: Coordinar-se amb municipis de la comarca que disposen de pla de prevenció de conductes addictives.

OBJECTIU ESPECÍFIC 5.2: Estructurar la planificació de l'oferta d'activitats preventives amb infants, adolescents i joves que s'ofereixen al municipi.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.

ACCIÓ 5: Crear espais de coordinació entre professionals que fan accions preventives als centres educatius amb infants, adolescents i joves.

ACCIÓ 6: Oferir conjuntament les activitats educatives i programes preventius que s'ofereixen des de les diferents administracions i entitats als centres educatius.

OBJECTIU ESPECÍFIC 5.3: Difondre les diferents accions i programes del Pla.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.

ACCIÓ 7: Difondre les accions dutes a terme en el marc del Pla als mitjans de comunicació.

7.3. POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Els serveis de prevenció s'adrecen a tota la població, com a dret universal, per tant es considera que tota la comunitat se'n beneficia. D'una banda, es tracta que les persones no evolucionin cap a una situació de més vulnerabilitat, i de l'altra, s'ha de tenir en compte que les intervencions preventives són més eficaces si s'adrecen a tots els col·lectius d'un territori, a la població general (mitjançant l'acció comunitària). És a dir, si tenen un component comunitari i inclouen els diferents nivells d'intervenció (universal, selectiu, indicat).

Els objectius específics han estat formulats tenint en compte a quina població es dirigeixen.

- Infants (de 6 a 12 anys).
- Joves adolescents (de 13 a 18 anys).
- Joves (més de 18 anys).
- Famílies.
- Població adulta.
- Professionals del municipi.

La prevenció del consum de drogues i promoció del bon ús de les pantalles ha de ser una acció anticipant que s'adreci preferentment als col·lectius més susceptibles (preadolescents, adolescents i joves). La població jove no constitueix un grup homogeni. Les diferències d'edat, experiències, interessos, expectatives, entorn de convivència, patrons educatius familiars, etc., donen lloc a necessitats preventives diferents en els joves. Alhora, els joves tampoc no són un grup social hermètic. Ben al contrari, interactuen amb la resta de la comunitat, i el seu desenvolupament té lloc en un context social determinat. Per aquest motiu, els programes de prevenció de conductes addictives adreçats als joves han d'incidir no tan sols sobre ells, sinó també sobre els seus mediadors socials (famílies, professorat, educadors, monitors, etc.). Això fa que el treball amb els mediadors, orientat a estimular la seva implicació i a millorar les seves competències educatives, tingui un gran valor com a estratègia preventiva.

En aquest sentit, la intervenció amb les famílies té una importància clau. Les activitats del Pla en aquest àmbit s'orientaran a fer conscients els pares i les mares de la seva funció educativa; a difondre els aspectes educatius d'àmbit familiar que ajuden a evitar o retardar el contacte dels fills amb les drogues; a estimular la reflexió crítica sobre les pautes educatives familiars; a millorar les habilitats educatives dels pares i les mares, en especial, entre els que tenen més mancances, i a millorar la informació sobre les drogues per part dels pares i mares.

7.4. NIVELLS D'INTERVENCIÓ

Les accions que es duren a terme en el marc del Pla estan seleccionades tenint en compte el tipus de població a la qual es dirigeixen. En aquest cas, no se es classifiquen segons la franja d'edat, sinó en funció de les característiques de la població, les situacions de vulnerabilitat i els factors de risc i protecció a què està exposada.

Prevenició universal: són els programes, les accions o campanyes adreçades a tota la població amb l'objectiu de prevenir l'inici del consum i retardar-lo, o de reduir la prevalença del consum. Es tracta d'aportar la informació i les eines necessàries per prevenir la problemàtica, sense que es faci una selecció o cribratge previ del grup destinatari en funció de l'exposició als factors potencials de risc d'abús de drogues o pantalles. Els àmbits d'intervenció per a aquest nivell solen ser d'abast ampli: comunitari, educatiu, familiar, laboral, del lleure, dels mitjans de comunicació o dels serveis de salut.

Prevenició selectiva: s'adreça a grups de població exposats a determinats factors de risc associats al consum i, per tant, amb risc d'abús potencial, atès que aquests grups presenten conductes associades a les problemàtiques relacionades amb les drogues o les pantalles (p. ex. joves infractors, amb problemes adaptatius al centre escolar, absentisme o fracàs escolar). Els programes o accions tenen com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar-lo en el temps, i prevenir els possibles problemes relacionats que hi estan relacionats. Per norma general, aquest nivell implica una formació específica dels professionals que treballen amb les persones joves, familiars o agents socials. També sol implicar més temps de dedicació a la preparació de les accions i un cost més elevat per dur-les a terme.

Prevenició indicada: en aquest nivell, les actuacions i programes s'engeguen a partir de la identificació de persones que ja presenten senyals o signes de problemes greus associats a les conductes de risc (drogues o pantalles), però no prou notables com per diagnosticar trastorn per addicció o dependència, situacions que ja requeririen una prescripció de tractament o teràpia. Els indicadors de l'exposició a un risc individual més gran poden ser: fracàs escolar, consum d'alcohol i altres drogues, trastorns de conducta, desvinculació afectiva de la família, de l'escola, de grups d'iguals positius, etc. L'objectiu d'aquest nivell és aturar-ne l'ús o abús i afrontar de manera personalitzada els factors de risc associats. Es requereix formació preventiva específica.

Les intervencions de prevenició selectiva i indicada poden comportar actuacions més intensives i, per tant, poden suposar un cost més elevat.

Prevenició determinada: el darrer nivell de prevenició és l'adreçat a persones i grups de consumidors que ja han estat diagnosticats de dependència i altres trastorns de salut relacionats. L'objectiu final d'aquests programes i accions és reduir la morbimortalitat associada als usos i prevenir situacions d'exclusió social de l'individu i del seu entorn. Es requereix formació preventiva específica i experiència clínica.

Aquest grup de població no queda inclòs com a població diana d'aquest Pla.

8. PLA D'ACCIÓ 2022-2026

A partir de l'estructura proposada i dels objectius definits a l'apartat 7, presentem el pla d'acció amb les actuacions preventives per dur a terme al municipi durant els propers cinc anys.

Per assolir un desenvolupament adequat i sostingut de les actuacions previstes s'ha dut a terme una tasca prèvia de definició i planificació de l'execució. Aquesta tasca ha comportat concretar de quina manera es desplegarà cada actuació, a quins objectius respon, qui seran les persones responsables de gestionar-les i executar-les, quin pressupost s'associa a la tasca, i quins indicadors cal recollir per fer-ne el seguiment i l'avaluació. En alguns casos, aquesta feina pot recaure en una àrea determinada de l'Ajuntament, però, en d'altres, pot ser necessari crear un grup de treball intersectorial que n'agrupi més d'una i en faciliti el treball transversal.

Es presenta cada acció en un quadre per facilitar-ne l'execució, el seguiment i l'avaluació.

A cada quadre trobarem:

- **Nivell d'actuació:** objectiu general al qual respon l'actuació.
- **Àmbit d'actuació** a escollir entre educació, oci i temps lliure, i comunitat, tal com s'explica a l'apartat 7.2.
- **Nivell d'intervenció:** universal, selectiu o indicat, segons el perfil de població a la qual es dirigeix l'acció.
- **Objectius específics** a què respon l'acció: entre els definits a l'apartat 7.2.
- **Actuació proposada:** la descripció de l'actuació.
- **Fita:** desplegament esperat de l'acció al municipi durant els anys de vigència del Pla actual.
- **Prioritat:** grau de prioritat que atorga la Comissió Tècnica a l'acció.
- **Grau d'assoliment:** diferencia accions que ja es duen a terme (accions de continuïtat) o accions que es començaran a aplicar (accions noves).
- **Població diana:** és la població per a qui s'ha dissenyat la intervenció i en la qual es volen aconseguir els canvis. Pot ser població beneficiària directa o indirecta.
- **Temporalització:** període de temps en què es preveu que es dugui a terme l'acció.
- **Regidoria:** regidoria de l'Ajuntament de Castellbisbal de qui depèn aquesta acció.
- **Agents implicats:** professionals que lideren i professionals que participen en l'execució i gestió d'aquesta acció.
- **Indicadors:** dades per recollir per poder fer el seguiment i l'avaluació de l'execució d'aquesta acció.
- **Instruments d'avaluació:** documents que s'utilitzaran per obtenir i recollir els indicadors definits.

- **Cost:** cost econòmic i/o de personal previst per executar aquesta acció.
- **Observacions:** aspectes per tenir en compte per al bon funcionament d'aquesta acció.

El Pla defineix **cinc nivells d'actuació**, **tres àmbits d'actuació** i **tres nivells d'intervenció** de cada un dels quals s'estableixen un seguit d'accions. Aquestes accions poden ser o no ser-ho, i es planificaran i avaluaran anualment.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.1: Dotar d'eines la població adolescent i jove perquè reflexioni críticament sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 1:	Fer tallers preventius per a infants, adolescents i joves sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues als centres educatius.
FITA	Fer de 40 tallers amb alumnat dels centres educatius del municipi cada any.
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DIANA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local Referent de l'EAP
INDICADORS	Nombre de centres educatius Nombre de sessions dutes a terme per centre educatiu Nombre de participants Grau de satisfacció de l'alumnat (continguts i metodologia) Grau de satisfacció del professorat (continguts, metodologia, participació de l'alumnat i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a l'alumnat i el professorat
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Incorporar/emfasitzar als continguts dels tallers sobre pantalles dels centres educatius de secundària temes relacionats amb el ciberassetjament, la sobreexposició a les xarxes i l'ús abusiu dels dispositius electrònics o emfasitzar-los. Incorporar sessions del programa Classe sense fum de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.1: Dotar d'eines la població adolescent i jove perquè reflexioni críticament sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 2:	Fer tallers preventius per a adolescents, joves i la població general sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues als equipaments comunitaris.
FITA	Fer dos tallers preventius als equipaments comunitaris del municipi cada any
PRIORITAT	MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equipaments comunitaris Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del CAP de Benestar emocional Referent d'El Mirador
INDICADORS	Nombre d'equipaments comunitaris Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció dels participants (continguts i metodologia) Grau de satisfacció dels professionals (continguts, metodologia, participació de l'alumnat i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a participants i professionals
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Oferir formació sobre protecció de dades i ús de les TIC a la població adulta i les famílies / Taller de 10 passos per ser <i>influencer</i> -guió, il·luminació, usos de les càmeres, etc. / Taller d'alfabetització digital per a gent gran sobre usos de les TIC amb finalitats pràctiques (tràmits amb el banc, compres en línia, etc.). *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal. *Tenir en compte la capacitat preventiva dels monitors de Diversport.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.1: Dotar d'eines a la població adolescent i jove perquè reflexioni críticament sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 3:	Exhibir l'exposició preventiva «Controles?» de la Diputació de Barcelona.
FITA	Sol·licitar i exhibir l'exposició «Controles?» al municipi cada quatre anys
PRIORITAT	MITJA/BAIXA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal, professionals i famílies del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada Equip tècnic de l'exposició «Controles?»
INDICADORS	Nombre de centres educatius Nombre de sessions dutes a terme per centre educatiu Nombre de participants Grau de satisfacció de l'alumnat (continguts i metodologia) Grau de satisfacció del professorat, famílies i professionals (continguts, metodologia, participació de l'alumnat i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Registre dels centres educatius participants Enquestes de valoració i satisfacció per a l'alumnat, equip docent, famílies i professionals
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.2: Dotar d'eines els professionals perquè intervinguin i treballin en la prevenció de conductes addictives des dels seus àmbits d'intervenció.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 4:	Formar el professorat sobre com tractar el consum de drogues i l'ús de pantalles en l'àmbit educatiu amb perspectiva de gènere. (PLS: Oferir eines i informació al professorat sobre l'ús de pantalles).
FITA	Oferta d'una formació al professorat d'un centre educatiu del municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent en medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local Referent de l'EAP
INDICADORS	Nombre de centres educatius Nombre de sessions dutes a terme per centre educatiu Nombre de participants Grau de satisfacció del professorat (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per al professorat
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Oferir eines i informació al professorat sobre l'ús de pantalles. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.2: Dotar d'eines els professionals perquè intervinguin i treballin en la prevenció de conductes addictives des dels seus àmbits d'intervenció.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 5:	Col·laborar en la revisió de les normes d'organització i funcionament de centre educatiu (NOFC) respecte a l'ús recomanat de les pantalles.
FITA	Revisió d'un document de NOFC en un centre educatiu del municipi cada dos anys
PRIORITAT	MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat de centres d'educació de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat Referent d'El Mirador Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local Referent de l'EAP
INDICADORS	Nombre de coordinacions dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Acta de les coordinacions dutes a terme Document de NOFC de centre educatiu
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.2: Dotar d'eines els professionals perquè intervinguin i treballin en la prevenció de conductes addictives des dels seus àmbits d'intervenció.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 6:	Formar els professionals sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.
FITA	Aplicació d'una formació sobre les conductes addictives per als professionals del municipi cada dos anys
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), oves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Pública Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equipaments comunitaris Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del CAP de Benestar emocional Referent d'El Mirador
INDICADORS	Nombre d'equipaments comunitaris Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció dels professionals (continguts i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a professionals
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Enfocar les formacions especialment per a professionals vinculats a entitats que treballin amb adolescents i joves. *Tenir en compte la capacitat preventiva dels monitors de Diversport.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.3: Promoure la prevenció del consum de drogues i la promoció dels bons usos de les pantalles en les famílies.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 7:	Fer tallers preventius per a famílies sobre la prevenció del consum de drogues i promoció de l'ús saludable de les pantalles.
FITA	Oferta d'un taller preventiu per a famílies del municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys) i joves adolescents (de 13 a 18 anys) de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat Referent d'El Mirador Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Representants de les AFAs dels centres educatius
INDICADORS	Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció de les famílies (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a les famílies
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Sensibilitzar les famílies mitjançant les AFAs. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.3: Promoure la prevenció del consum de drogues i la promoció del bon ús de les pantalles en les famílies.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 8:	Dur a terme programes de prevenció familiar universal sobre conductes addictives (MONEO).
FITA	Oferta d'un programa de prevenció per famílies del municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys) i joves adolescents (de 13 a 18 anys) de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat Referent d'El Mirador Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Representants de les AFAs dels centres educatius
INDICADORS	Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció de les famílies (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a les famílies
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.3: Promoure la prevenció del consum de drogues i la promoció del bon ús de les pantalles en les famílies.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 9:	Dur a terme programes de prevenció familiar selectiva per a famílies en situació de vulnerabilitat sobre conductes addictives.
FITA	Oferta d'un programa de prevenció a famílies en situació de vulnerabilitat del municipi cada dos anys
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (6 a 12 anys) i joves adolescents (13 a 18 anys) en situacions de més vulnerabilitat de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2023 i 2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de prevenció de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat Referent d'El Mirador Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local Referent de l'EAP
INDICADORS	Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció de les famílies (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a les famílies
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Vincular a la persona a un pla d'ajuts d'atenció social, d'acord amb el pla de treball dels Serveis Socials Bàsics.

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.4: Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 10:	Coordinar-se amb el projecte Entorn sense fum.
FITA	Manteniment de les plaques del projecte Entorn sense fum
PRIORITAT	BAIXA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Esports i Salut.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a d'Educació Tècnic/a d'Esports Tècnic/a de Salut Qui hi col·labora? Referents dels equipaments comunitaris Referent del Pla de conductes addictives
INDICADORS	Nombre de plaques del projecte Entorn sense fum
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Plaques del projecte Entorn sense fum
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.4: Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 11:	Incorporar continguts nous a la celebració de la Setmana Sense Fum.
FITA	Realització de dues activitats en el marc de la Setmana Sense Fum al municipi cada any
PRIORITAT	MITJA/BAIXA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a de Salut Qui hi col·labora? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a d'Esports Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Serveis Socials Referents d'equipaments comunitaris Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del CAP de Benestar emocional Monitors de Diversport
INDICADORS	Nombre d'equipaments comunitaris Nombre d'accions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció dels participants (continguts i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a participants
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 1.4: Posar a l'abast de la ciutadania informació objectiva i contrastada sobre drogues i pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Conscienciar sobre el consum responsable i la reducció de riscos.	
ACCIÓ 12:	Elaborar campanyes preventives, de sensibilització i de reducció de riscos en el consum de drogues i l'ús de pantalles.
FITA	Dur a terme una campanya preventiva sobre conductes addictives cada any
PRIORITAT	ALTA/MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Tècnic/a de Comunicació Tècnic/a d'Igualtat Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional
INDICADORS	Nombre de materials elaborats Nombre de materials distribuïts Nombre de publicacions dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre dels materials i publicacions fets i distribuïts
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Campanya de conscienciació del consum d'alcohol en població adulta / Campanya de sensibilització sobre els riscos del consum de tabac (preadolescents i adolescents i primers consums, etc.) / Campanya de sensibilització sobre els riscos del consum d'hipnosedants sense recepta (població adulta, malestars emocionals, dones, automedicació, etc.) / Materials preventius per sensibilitzar a les famílies sobre els riscos de les pantalles dels seus fills i filles (a partir de l'etapa infantil). Dies mundials (tabac, drogues, etc.). *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 1:	Aplicar els protocols de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtics) als centres educatius (SEMA).
FITA	Revisar un protocol de detecció i derivació de centre educatiu en un centre educatiu del municipi cada dos anys
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Tècnic/a del SEMA Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada
INDICADORS	Nombre de participants Grau de satisfacció de les persones participants (continguts i metodologia) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants Registre de les intervencions i derivacions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 2:**Activar el protocol alternatiu a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública (PASA).**

FITA

Elaboració d'un protocol de detecció i derivació de mesures alternatives al municipi

PRIORITAT

ALTA

GRAU D'ASSOLIMENT

Acció nova

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Joves adolescents (de 14 a 17 anys) de Castellbisbal.

TEMPORALITZACIÓ

2023-2026

REGIDORIA

Departament de Seguretat Ciutadana i Serveis Socials

AGENTS IMPLICATS

Qui ho lidera?

Referent del Pla de conductes addictives

Tècnic/a de Serveis Socials

Tècnic/a de Seguretat Ciutadana

Tècnic/a del PASA

Qui hi col·labora?

Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local

INDICADORS

Nombre de participants

Grau de satisfacció de les persones participants (continguts i metodologia)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

INSTRUMENTS

D'AVUACIÓ

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

Registre de les intervencions i derivacions dutes a terme

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 3:	Aplicar el protocol de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtic) en l'àmbit comunitari.
FITA	Elaboració d'un protocol de detecció i derivació comunitari al municipi
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2024-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equipaments comunitaris Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Tècnic/a del PASA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre de participants Grau de satisfacció de les persones participants (continguts i metodologia) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia) Nombre d'intervencions i derivacions dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants Registre de les intervencions i derivacions dutes a terme.
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 4:

FITA

PRIORITAT

GRAU D'ASSOLIMENT

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

TEMPORALITZACIÓ

REGIDORIA

AGENTS IMPLICATS

Donar continuïtat al servei d'infermeria escolar (SIE).

Atenció a l'alumnat dels centres educatius del municipi, en tota la jornada d'horari escolar, durant tot el curs.

ALTA

Acció de continuïtat

Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat de Castellbisbal.

2022-2026

Departament de Salut.**Qui ho lidera?**

Tècnic/a de Salut

Referent del servei d'infermeria escolar

Qui hi col·labora?

Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat

Referent del Pla de conductes addictives

INDICADORS

Nombre d'intervencions dutes a terme

Nombre de participants

Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

INSTRUMENTS

D'AVUACIÓ

Registre d'intervencions dutes a terme

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 5:**Donar continuïtat a la Consulta Oberta del programa Salut i Escola (PSiE).**

FITA Atenció a l'alumnat dels centres educatius del municipi.

PRIORITAT ALTA

GRAU D'ASSOLIMENT Acció de continuïtat

POBLACIÓ DESTINATÀRIA Alumnat de secundària, CF i batxillerat i de Castellbisbal

TEMPORALITZACIÓ 2022-2026

REGIDORIA **CAP i Departament de Salut.****AGENTS IMPLICATS Qui ho lidera?**

Referent del programa Salut i Escola

Tècnic/a de Salut

Qui hi col·labora?

Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat

Referent del Pla de conductes addictives

INDICADORS

Nombre d'intervencions dutes a terme

Nombre de participants

Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

INSTRUMENTS**D'AVUACIÓ**

Registre d'intervencions dutes a terme

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 6:

FITA

PRIORITAT

GRAU D'ASSOLIMENT

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

TEMPORALITZACIÓ

REGIDORIA

AGENTS IMPLICATS

INDICADORS

INSTRUMENTS

D'AVUACIÓ

COST

OBSERVACIONS

Donar continuïtat a la Consulta Jove (assessorament a joves de fins a 24 anys sobre temes relacionats amb la sexualitat).

Atenció a adolescents i joves del municipi.

ALTA

Acció de continuïtat

Joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta (de fins a 24 anys) del municipi de Castellbisbal.

2022-2026

Departament de Salut.**Qui ho lidera?**

Referent de Consulta Jove

Tècnic/a de Salut

Qui hi col·labora?

Referent CAP

Referent del Pla de conductes addictives

Nombre d'intervencions dutes a terme

Nombre de participants

Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

Registre d'intervencions dutes a terme

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

Per determinar

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.1: Detectar de manera precoç possibles problemes associats amb el consum de drogues i l'ús de pantalles.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 7:	Dotar els professionals del projecte Deskorda't de recursos per detectar situacions relacionades amb les conductes addictives.
FITA	Oferta d'una formació per a professionals del projecte Deskorda't
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys) i joves (més de 18 anys) en situació de vulnerabilitat de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2023
REGIDORIA	Departament de Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent de Consulta Jove Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional
INDICADORS	Nombre de participants Grau de satisfacció de les persones participants (continguts i metodologia) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia) Nombre d'intervencions i derivacions dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants Registre de les intervencions i derivacions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 8:**Fer intervencions adreçades a serveis de mesures alternatives a l'expulsió de centres educatius segons les normes d'organització i funcionament del centre (SEMA).**

FITA

Atenció a l'alumnat dels centres educatius del municipi durant 15 dies cada any

PRIORITAT

ALTA

GRAU D'ASSOLIMENT

Acció de continuïtat

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal.

TEMPORALITZACIÓ

2022-2026

REGIDORIA

Departament de Serveis Socials.

AGENTS IMPLICATS

Qui ho lidera?

Referent del Pla de conductes addictives

Tècnic/a del SEMA

Tècnic/a de Serveis Socials

Qui hi col·labora?

Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat

Tècnic/a d'Educació

INDICADORS

Nombre d'intervencions dutes a terme

Nombre de participants

Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

INSTRUMENTS

Registre d'intervencions dutes a terme

D'AVALUACIÓ

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal, selectiva i indicada	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 9:	Crear un servei d'assessorament a adolescents, joves, famílies i professionals sobre conductes addictives (SACA).
FITA	Posar en marxa un servei d'assessorament en conductes addictives al municipi
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys), famílies, professionals i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Serveis Socials Tècnic/a del SACA Qui hi col·labora? Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local Referent d'El Mirador
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre d'intervencions dutes a terme Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Es crearan canals per desenvolupar sistemes de derivació a dispositius assistencials o de tractament, com poden ser el CAS, el CSMIJ o el CSMA.

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 10:

FITA

Sol·licitar un satèl·lit del CAS de Rubí a Castellbisbal.

Sol·licitud i posada en funcionament d'un satèl·lit del CAS de Rubí al CAP del municipi

PRIORITAT

ALTA

GRAU D'ASSOLIMENT

Acció nova

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Població adulta del municipi de Castellbisbal

TEMPORALITZACIÓ

2022-2026

REGIDORIA

CAP i Departament de Salut

AGENTS IMPLICATS

Qui ho lidera?

Tècnic/a del CAP

Tècnic/a del CAS

Tècnic/a de Salut

Qui hi col·labora?

Referent del Pla de conductes addictives

INDICADORS

Nombre d'intervencions dutes a terme

Nombre de participants

Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació)

Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)

INSTRUMENTS

Registre d'intervencions dutes a terme

D'AVUACIÓ

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

Enquestes de valoració i satisfacció per als participants

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 11:	Mantenir el satèl·lit del CSMIJ i el CSMA de Rubí a Castellbisbal.
FITA	Manteniment del satèl·lit del CSMIJ i el CSMA de Rubí al CAP del municipi
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 4 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	CAP i Departament de Salut.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a del CAP Tècnic/a del CSMIJ Tècnic/a del CSMA Tècnic/a de Salut Qui hi col·labora? Referent del Pla de conductes addictives
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Registre d'intervencions dutes a terme Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.2: Evitar la progressió del consum ocasional de drogues cap a un consum regular o abusiu i de l'ús saludable de pantalles cap a l'ús problemàtic o abusiu.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 12:**Implementar el programa de prescripció social i salut per prevenir el consum de medicació (tranquil·litzants, sedants, etc.).**

FITA

Implementar i regularitzar les derivacions i seguiment al programa de prescripció social i salut

PRIORITAT

ALTA/MITJA

GRAU D'ASSOLIMENT

Acció nova

POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.

TEMPORALITZACIÓ

2022-2026

REGIDORIA

CAP i Departament de Salut.

AGENTS IMPLICATS

Qui ho lidera?

Tècnic/a del CAP

Tècnic/a CSMIJ

Tècnic/a del CSMA

Tècnic/a del CAS

Tècnic/a de Salut

Qui hi col·labora?

Referent del Pla de conductes addictives

Referents d'equipaments comunitaris

INDICADORS

Nombre de derivacions dutes a terme

INSTRUMENTS

Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)

D'AVALUACIÓ

COST

Per determinar

OBSERVACIONS

*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.3: Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 13:	Dur a terme intervencions adreçades als serveis de mesures alternatives per conductes de risc desenvolupades en espais públics, com ara el consum de drogues (PASA).
FITA	Implementació d'un protocol alternatiu a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública al municipi
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Joves adolescents (de 13 a 18 anys) del municipi de Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2023-2026
REGIDORIA	Departament de Serveis Socials i Seguretat Ciutadana
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a del PASA Tècnic/a de Serveis Socials Tècnic/a de Seguretat Ciutadana Qui hi col·labora? Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció (continguts, metodologia, participació i grau d'implicació) Grau de valoració del protocol (deteccions, intervencions, derivacions i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre d'intervencions dutes a terme Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar

ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat

NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal, selectiva i indicada

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

OBJECTIU ESPECÍFIC 2.4: Donar a conèixer i facilitar l'accés als recursos de prevenció i atenció existents al territori.

OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.

ACCIÓ 14:**Difondre els espais d'assessorament i els serveis especialitzats en conductes addictives al territori.**FITA
Elaboració de material de difusió dels espais d'assessorament en conductes addictives al municipi cada anyPRIORITAT
ALTA/MITJAGRAU D'ASSOLIMENT
Acció de continuïtatPOBLACIÓ DESTINATÀRIA
Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.TEMPORALITZACIÓ
2022-2026REGIDORIA
Departament de Salut i Serveis Socials.**AGENTS IMPLICATS**
Qui ho lidera?

Referent del Pla de conductes addictives

Tècnic/a de Salut

Tècnic/a de Serveis Socials

Qui hi col·labora?

Tècnic/a de Comunicació

Tècnic/a d'Igualtat

Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives

Referent del projecte Deskorda't

Referent de Consulta Jove

Tècnic/a del SEMA

Referent del servei d'infermeria escolar

Referent del PIJ

Referent de medi obert

Referent del programa Salut i Escola

Referent del CAP de Benestar emocional

Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local

INDICADORS
Nombre de materials elaborats

Nombre de materials distribuïts

Nombre de publicacions dutes a terme

INSTRUMENTS
D'AVALUACIÓ
Registre dels materials i publicacions duts a terme i distribuïtsCOST
Per determinar

OBSERVACIONS

OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció selectiva i indicada	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 2.5: Promoure la coordinació entre els diferents professionals que intervenen en conductes addictives.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Abordar l'ús de drogues i pantalles des d'una perspectiva de la salut i no punitiva.	
ACCIÓ 15:	Crear espais de coordinació sobre casos detectats i atesos per part de diferents professionals de tots els serveis i dispositius: PSIE, SEMA, Infermeria Escolar, CSMIJ, CSMA, CAS...
FITA	Coordinació entre professionals que atenguin casos del municipi relacionats amb conductes addictives cada trimestre
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Tècnic/a del CSMIJ Tècnic/a del CSMA Tècnic/a del CAS Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre de coordinacions dutes a terme Nombre de casos analitzats
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre d'accions dutes a terme, coordinacions i casos analitzats.
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 3 => Reduir riscos associats	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Oci i temps lliure	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal i reducció de riscos	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 3.1: Reduir els riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles.	
ACCIÓ 1:	Fer intervencions preventives i de reducció de riscos sobre el consum de drogues en l'oci nocturn (prioritzar les intervencions en festes majors).
FITA	Fer dues intervencions preventives sobre consums de drogues al municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Referent del Pla de conductes addictives Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent de medi obert Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de festivitats Nombre de materials repartits
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Festa la Teva / Som nit! Còctels sense alcohol de Festa Major. Promoció d'aigua gratuïta en festes. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 3 => Reduir riscos associats	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Oci i temps lliure	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal i reducció de riscos	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 3.1: Reduir els riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles.	
ACCIÓ 2:	Dur a terme actuacions de prevenció del consum de begudes energètiques.
FITA	Fer una actuació de prevenció del consum de begudes energètiques al municipi cada any
PRIORITAT	ALTA/MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys) i joves adolescents (de 13 a 18 anys) de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Joventut i Salut.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Referent del Pla de conductes addictives Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent de medi obert Tècnic/a de Serveis Socials
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de festivitats Nombre de materials repartits
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	*Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 3 => Reduir riscos associats	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Oci i temps lliure	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal i reducció de riscos	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 3.1: Reduir els riscos associats al consum de drogues i l'ús de pantalles.	
ACCIÓ 3:	Fer intervencions preventives i de reducció de riscos sobre l'ús de pantalles en espais naturals de socialització.
FITA	Fer una intervenció preventiva sobre usos de pantalles al municipi cada any
PRIORITAT	MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Referent del Pla de conductes addictives Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referent del projecte Deskorda't Referent del PIJ Referent de medi obert Referent d'El Mirador Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre d'intervencions dutes a terme Nombre de festivitats Nombre de materials repartits
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.)
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 3 => Reduir riscos associats	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Oci i temps lliure	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal i reducció de riscos	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 3.3: Sensibilitzar i implicar entitats i promotors vinculats a l'oci i al lleure en la prevenció del consum de drogues.	
ACCIÓ 4:	Dur a terme intervencions de servei responsable adreçades a les barres de festes populars, al sector de la restauració, al dels jocs i les apostes, al dels esdeveniments populars relacionats amb festes, etc.
FITA	Oferta d'una formació de servei responsable per al personal de les barres de festa major cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Joventut, Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'entitats municipals Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives
INDICADORS	Nombre de sessions dutes a terme Nombre de participants Grau de satisfacció dels professionals (continguts i metodologia)
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les accions dutes a terme (nombre d'accions, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per a professionals
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 4 => Obtenir informació i coneixement	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 4.1: Estudiar i planificar els mecanismes de prevenció i intervenció.	
ACCIÓ 1:	Obtenir les dades sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles al municipi.
FITA	Dur a terme una enquesta sobre consums de drogues i l'ús de pantalles a la població del municipi cada 2 anys.
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Infants (de 6 a 12 anys), joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada Tècnic/a de Joventut Referents de recursos de salut especialitzats (CSMIJ, CSMA, CAS, etc.) Tècnic/a del SEMA Referent del projecte Deskorda't Referent de Consulta Jove Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del CAP de Benestar emocional Monitors de Diversport Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre d'enquestes sobre consums de drogues i l'ús de pantalles fetes Nombre d'informes sobre consums de drogues i l'ús de pantalles fets
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Enquestes sobre consums de drogues i l'ús de pantalles Informes sobre consums de drogues i l'ús de pantalles
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Enquesta d'hàbits de salut a alumnes de 4t d'ESO, de la Diputació de Barcelona

OBJECTIU GENERAL 4 => Obtenir informació i coneixement	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Oci i temps lliure	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 4.1: Estudiar i planificar els mecanismes de prevenció i intervenció.	
ACCIÓ 2:	Fer l'informe sobre consums i pràctiques observades i dinàmiques de festa en l'oci nocturn.
FITA	Elaboració d'un informe sobre pràctiques observades a la festa major de la població del municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Joves adolescents (de 13 a 18 anys), joves (més de 18 anys) i població adulta del municipi de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a de Joventut
INDICADORS	Nombre d'informes sobre consums de drogues i l'ús de pantalles durant la festa major
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Informe sobre consums de drogues i l'ús de pantalles durant la festa major
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Festa la Teva! Informe de la intervenció. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.1: Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials que poden contribuir a la prevenció de les conductes addictives i dels problemes associats amb l'ús de drogues i pantalles al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 1:	Fer reunions de seguiment del Pla entre el Grup Motor, la Comissió Tècnica i la Comissió Política per avaluar les accions dutes a terme, consensuar el pla de treball anual i dotar-lo de pressupost.
FITA	Dur a terme una reunió entre la Comissió Tècnica i el Grup Motor i una reunió entre la Comissió Tècnica i la Comissió Política cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Professionals del municipi de Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Drets Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Membres de la Comissió Tècnica del Pla Membres del Grup Motor de la Comissió Tècnica del Pla Membres de la Comissió Política del Pla
INDICADORS	Nombre de reunions dutes a terme Pressupostos de les accions
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Acta de les reunions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.1: Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials que poden contribuir a la prevenció de les conductes addictives i dels problemes associats amb l'ús de drogues i pantalles al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 2:	Fer reunions de seguiment entre el Grup Motor i els equips de treball específics en els casos que sigui necessari.
FITA	Fer les reunions que es requereixin entre el Grup Motor i els equips de treball específic
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Professionals del municipi Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Drets Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Membres de la Comissió Tècnica del Pla Membres del Grup Motor de la Comissió Tècnica del Pla Membres dels equips de treball específics
INDICADORS	Nombre de reunions dutes a terme Nombre de participants
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Acta de les reunions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.1: Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials que poden contribuir a la prevenció de les conductes addictives i dels problemes associats amb l'ús de drogues i pantalles al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 3:	Crear espais de coordinació entre professionals que intervenen en conductes addictives del municipi.
FITA	Coordinació entre professionals referents en conductes addictives cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Professionals del municipi de Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Drets Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Membres de la Comissió Tècnica del Pla Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del CSMIJ Tècnic/a del CSMA Tècnic/a del CAS Referent de Consulta Jove Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre de reunions dutes a terme Nombre de participants
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Acta de les reunions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Participació a la Taula de Salut. *Compatible amb les accions desenvolupades en el marc del Pla local de salut de Castellbisbal

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.1: Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials que poden contribuir a la prevenció de les conductes addictives i dels problemes associats amb l'ús de drogues i pantalles al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 4:	Coordinar-se amb municipis de la comarca que disposen de pla de prevenció de conductes addictives.
FITA	Coordinació entre professionals referents de plans preventius de la comarca cada any
PRIORITAT	MITJA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Professionals del municipi de Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Drets Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Membres del Grup Motor de la Comissió Tècnica del Pla Referents dels Plans de conductes addictives dels equips propis dels ajuntaments
INDICADORS	Nombre de reunions dutes a terme Nombre de participants
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Acta de les reunions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.2: Estructurar la planificació de l'oferta d'activitats preventives amb infants, adolescents i joves que s'ofereixen al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 5:	Crear espais de coordinació entre professionals que fan accions preventives als centres educatius amb infants, adolescents i joves.
FITA	Coordinació entre professionals que duen a terme accions preventives als centres educatius del municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat i de centres d'educació no reglada de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Salut i Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre de reunions dutes a terme Nombre de participants
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Acta de les reunions dutes a terme
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	Coordinació entre centres educatius, cossos de seguretat i referent del Pla per protocol·litzar actuacions en casos de situacions de risc vinculades a les conductes addictives.

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Educació	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.2: Estructurar la planificació de l'oferta d'activitats preventives amb infants, adolescents i joves que s'ofereixen al municipi.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 6:	Oferir conjuntament les activitats educatives i els programes preventius que s'ofereixen des de les diferents administracions i entitats als centres educatius.
FITA	Disposar d'una oferta conjunta d'activitats preventives als centres educatius del municipi.
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció nova
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Alumnat de primària, secundària, CF i batxillerat de Castellbisbal.
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament d'Educació, Joventut, Salut i Serveis Socials
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a d'Educació Tècnic/a de Joventut Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Referents d'equips directius dels centres educatius de primària, secundària, de CF i batxillerat Representants d'entitats especialistes en prevenció de conductes addictives Tècnic/a del SEMA Referent del servei d'infermeria escolar Referent del PIJ Referent de medi obert Referent del programa Salut i Escola Referent del CAP de Benestar emocional Referent de l'ORC de la PG-ME i de la Policia Local
INDICADORS	Nombre de centres educatius participants Nombre d'activitats educatives preventives dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	Registre de les activitats preventives dutes a terme (nombre d'activitats, de participants, col·lectius, etc.) Enquestes de valoració i satisfacció per als participants
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

OBJECTIU GENERAL 5 => Fomentar relacions cooperatives entre els diferents agents socials	
ÀMBIT D'ACTUACIÓ: Comunitat	
NIVELL D'INTERVENCIÓ: Prevenció universal	
OBJECTIUS ESPECÍFICS:	
OBJECTIU ESPECÍFIC 5.3: Difondre les diferents accions i programes del Pla.	
OBJECTIU ESPECÍFIC TRANSVERSAL: Incloure la perspectiva de gènere en totes les accions dutes a terme en el marc del Pla.	
ACCIÓ 7:	Difondre les accions dutes a terme en el marc del Pla als mitjans de comunicació.
FITA	Elaboració de material de difusió de les accions desenvolupades en el marc del Pla al municipi cada any
PRIORITAT	ALTA
GRAU D'ASSOLIMENT	Acció de continuïtat
POBLACIÓ DESTINATÀRIA	Població general del municipi de Castellbisbal
TEMPORALITZACIÓ	2022-2026
REGIDORIA	Departament de Salut i Serveis Socials.
AGENTS IMPLICATS	Qui ho lidera? Referent del Pla de conductes addictives Tècnic/a de Salut Tècnic/a de Serveis Socials Qui hi col·labora? Tècnic/a de Comunicació Tècnic/a d'Igualtat Membres de la Comissió Política del Pla
INDICADORS	Nombre de materials elaborats Nombre de materials distribuïts Nombre de publicacions dutes a terme
INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	Registre dels materials i publicacions duts a terme i distribuïts
COST	Per determinar
OBSERVACIONS	

9. CRONOGRAMA DEL PLA DE TREBALL 2022-2023

A continuació presentem les accions que la Comissió Tècnica i el Grup Motor han considerat especialment prioritàries, ja sigui perquè s'estan desenvolupant actualment i es valoren positivament, com perquè tècnicament es consideren part central del pla d'acció d'aquest Pla:

DESENVOLUPAMENT

Aquest document traça les línies marc d'actuació del **IV Pla de prevenció de consums i conductes addictives del municipi de Castellbisbal** pels propers quatre anys després de la seva discussió i aprovació pel Ple Municipal.

La Comissió Tècnica i la Comissió Política establiran les accions prioritàries que s'han d'executar anualment. A continuació, presentem la proposta d'activitats per dur a terme en el període que va d'octubre de 2022 a desembre de 2023.

PLA ACCIÓ 2022-2023												
	2022				2023							
OBJECTIU GENERAL 1 => Reduir la demanda	S	O	N	D	G	F	M	A	M	J	J	A
Fer tallers preventius per a infants, adolescents i joves sobre l'ús de pantalles i el consum de drogues als centres educatius.												
Formar el professorat sobre com tractar el consum de drogues i l'ús de pantalles en l'àmbit educatiu amb perspectiva de gènere. (PLS: Oferir eines i informació al professorat sobre l'ús de pantalles).												
Formar els professionals sobre el consum de drogues i l'ús de pantalles.												
Fer tallers preventius per a famílies sobre la prevenció del consum de drogues i promoció de l'ús saludable de les pantalles.												
Dur a terme programes de prevenció familiar universal sobre conductes addictives (MONEO).												
Dur a terme programes de prevenció familiar selectiva per a famílies en situació de vulnerabilitat sobre conductes addictives.												
Elaborar campanyes preventives, de sensibilització i de reducció de riscos en el consum de drogues i l'ús de pantalles.												
OBJECTIU GENERAL 2 => Detectar precoçment i orientar	S	O	N	D	G	F	M	A	M	J	J	A
Aplicar els protocols de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtics) als centres educatius (SEMA).												
Activar el protocol alternatiu a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública (PASA).												
Aplicar el protocol de detecció, intervenció i derivació de conductes addictives (consum de drogues i ús de pantalles problemàtic) en l'àmbit comunitari.												
Donar continuïtat al servei d'infermeria escolar (SIE).												
Donar continuïtat a la Consulta Oberta del programa Salut i Escola (PSiE).												

[illegible]

10. FINANÇAMENT

Com tot projecte, el Pla necessita de recursos humans i econòmics per tal de portar a terme les accions i assolir els objectius. A continuació, detallem quina és la situació actual i com es planteja poder executar el Pla.

El Pla disposarà de finançament propi i de finançament transversal, tenint en compte les accions que hagi de desenvolupar cada agent participant. Tanmateix, l'àrea de Serveis a les Persones, com a màxim responsable, ha de vetllar per disposar d'un finançament adequat a les necessitats detectades i les accions proposades, tant amb recursos propis com externs provinents de subvencions i recursos d'altres administracions.

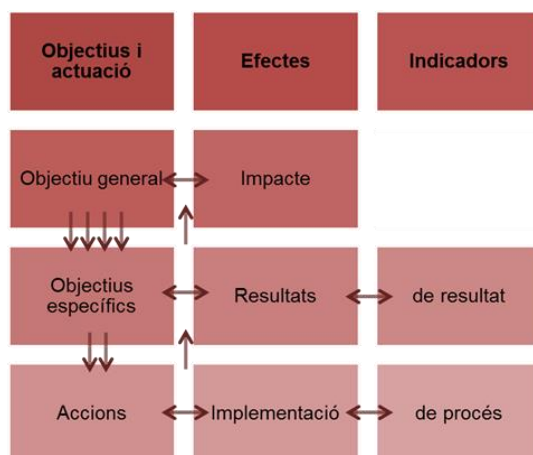
11. DELIMITACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ

Avaluar una intervenció és dur a terme un procés sistemàtic de recollida, processament i anàlisi d'informació. Segons la informació que ens interressi recollir, podrem avaluar diferents dimensions de la intervenció: procés, resultats i impacte.

Atenent el fet que la primera condició que ha de reunir l'avaluació és que sigui factible o viable, s'ha renunciat als nivells d'avaluació més ambiciosos (resultats i impacte), que haurien d'escometre altres nivells de l'Administració dotats amb més recursos (humans, tècnics i econòmics).

Avaluar els resultats és especialment necessari quan manca evidència sobre l'efecte dels components de la intervenció. Llavors és molt recomanable fer una avaluació de resultats i d'impacte. En canvi, es pot prescindir de l'avaluació de resultats en aquelles intervencions àmpliament executades, avaluades amb anterioritat i de les quals ja se'n coneix l'eficàcia. En aquests casos és raonable assumir que la intervenció actual produirà els mateixos resultats que la primera o les anteriors, sempre que s'hagi aplicat respectant els components que van fer eficaç la intervenció original.

Les accions proposades estan avalades per l'aplicació de programes que han demostrat l'efectivitat a partir de factors relacionats amb el disseny i els continguts (elecció d'un model teòric adequat que aporti evidències suficients que avalin la capacitat de les estratègies i continguts seleccionats per reduir la vulnerabilitat de la població enfront de les drogues, intensitat de les intervencions, etc.).

AVALUACIÓ DEL PROCÉS

L'avaluació del procés és l'anàlisi del desenvolupament de la intervenció i de l'avaluació de la població. Una avaluació que ofereix un coneixement molt valuós sobre la intervenció perquè proporciona informació durant el desenvolupament i, al final, permet interpretar-ne millor els resultats. L'èxit de la intervenció dependrà també

del seu desenvolupament. Si, a més, documentem el procés, facilitarem que es pugui replicar en altres contextos.

El desenvolupament i la valoració de la intervenció els podem mesurar mitjançant diferents tipus d'indicadors. Per a cada intervenció ens hem de plantejar quins indicadors escollim. Entre els indicadors que habitualment s'utilitzen per mesurar el desenvolupament i la valoració d'una intervenció, cal esmentar els de cobertura i de qualitat:

Indicador		Concepte	Informació
Cobertura		Nombre i percentatge de població assolida	Quantes persones han participat en l'activitat? Quantes persones disposen del material? Quantes persones responien al perfil de la població diana?
Qualitat	Exhaustivitat	Quantitat i tipus d'accions que s'han aplicat (compliment)	Quantes actuacions s'han desenvolupat en la intervenció? Quines actuacions s'han desenvolupat en la intervenció?
	Fidelitat	Seguiment de l'aplicació del pla original	Quin percentatge de l'actuació s'ha aplicat segons el Pla? Com s'han aplicat les accions? En quin ordre s'han aplicat? Quina ha estat la durada de les actuacions?
	Adequació	Adaptació de l'actuació a la població	Les actuacions han estat interessants per a la població? Les actuacions han estat útils per a la població? Les actuacions han estat comprensibles per a la població?
	Implicació	Participació de la població en la intervenció	La població participa/interacciona en les activitats?
	Satisfacció	Agradabilitat de la intervenció	Quina valoració de l'actuació fa la població? Quina actuació ha agradat més (o menys)?

Els instruments i els indicadors s'especifiquen en cadascuna de les fitxes de les accions.

PROPOSTES DE MILLORA

En finalitzar cada pla de treball anual, se n'elaborarà una memòria que es presentarà a les diferents comissions perquè s'hi puguin fer propostes de millora.

12. AGRAÏMENTS

Des de l'Ajuntament de Castellbisbal volem agrair la col·laboració a totes les persones que han participat en l'elaboració del Pla actual, ja sigui com a informants clau o com a membres de la Comissió Tècnica:

Referents de serveis de salut i serveis de salut especialitzats, centres educatius del municipi, tècnics municipals, cossos de seguretat, representants de partits polítics municipals, representants d'entitats municipals, alumnat de 5è i 6è de primària dels centres educatius de Castellbisbal, alumnat de 1er i 2n d'ESO dels centres educatius de Castellbisbal, mares i pares dels centres educatius de primària i secundària de Castellbisbal, alumnat del PFI de l'INS Castellbisbal i l'alumnat de 4t d'ESO de l'INS Castellbisbal.

13. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA. *Guia de recomanacions per a la implementació del protocol de prevenció sobre drogues ASA: Alternativa a la Sanció Administrativa*. Subdirecció General de Drogodependències. Generalitat de Catalunya, 2012.

ALONSO, J. M.; DURÁN, A. M.; LARRIBA, J. *Què podem fer els serveis bàsics d'atenció social primària davant les drogodependències?* Barcelona: Promoció i Desenvolupament Social, 1998.

BANDURA, A. «Social Cognitive Theory». A: VASTA AR. *Annals of child development*. Vol. 6. *Six theories of child development* (1-60). Greenwich, CT: JAI Press; 1989.

CATALANO, R. F.; HAWKINS, D. *The social development model: A theory of antisocial behaviour*. A: J. D. HAWKINS (ed.). *Delinquency and crime. Current theories*. Nova York: Cambridge University Press, 1996.

COLOM, J.; ESTRADA, M.; LARRIBA, J. (dir.). *Guia de recomanacions per a la planificació de les intervencions en prevenció sobre drogues*. Barcelona: Departament de Salut, Generalitat de Catalunya, 2016.

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO PARA EL PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS. *Estrategia Nacional sobre Drogas 2009-2016*. Madrid: Ministerio de Sanidad y Política Social, 2009.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. 2012.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic*. 2016.

FISHBEIN, M.; AJZEN, I. «Attitudes and opinions». *Annual Review of Psychology*, 1972. 32, 487-544.

GENERALITAT DE CATALUNYA. *Protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre drogues als centres d'educació secundària*. Departament de Salut, 2016.

GENERALITAT DE CATALUNYA. *Guia de recomanacions per a la prevenció comunitària en l'àmbit de les drogues*. (Barcelona: Departament de Salut, 2012) <http://hemerotecadrogues.cat/docs/guia_prevenicio_comunitaria_def.pdf>,

GENERALITAT DE CATALUNYA. *Guia de recomanacions metodològiques i de continguts de les intervencions en prevenció sobre drogues*. (Barcelona: Departament de Salut, 2016) <http://hemerotecadrogues.cat/docs/guia_recomanacions_metodologiques.pdf>,

GREEN, L. K.; WILSON, A.; LOVATO, C. Y. «What changes can health promotion achieve and how long do these changes last? The tradeoffs between expediency and durability». *Preventive Medicine*, 1986, 15:508-21.

GREEN, L. K.; KREUTER, M. W.. A: BARTHOLOMEW, L. K., PARCEL, G. S. [et al.]. *Planning health promotion programs: an Intervention Mapping approach*. San Francisco: Jossey-Bass, 2006.

JOVÉ, A.; RUÉ, E. *Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2016. (Sèrie Benestar i Ciutadania)

LARRIBA, J. [et al.]. *Plans locals de prevenció de les drogodependències. Guia per al foment de la participació*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2008. (Documents de Treball, Benestar Social; 5)

MINISTERIO DE SANIDAD, POLÍTICA SOCIAL E IGUALDAD. *La educación parental como recurso psicoeducativo para promover la parentalidad positiva*. (Madrid: FEMP, 2010). <<http://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/docs/eduParentalRecEducativo.pdf>>

MINISTERIO DE SANIDAD, POLÍTICA SOCIAL E IGUALDAD. *Parentalidad positiva y políticas locales de apoyo a las familias: Orientaciones para favorecer el ejercicio de las responsabilidades parentales desde las corporaciones locales*. (Madrid: FEMP, 2010). <<http://www.femp.es/files/11-1608-fichero/folleto%20parentalidad%201x24%20para%20web.pdf>>

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT (OMS). *Carta d'Ottawa*. Primera Conferència Internacional de Promoció de la Salut. Ottawa (Canadà): 1986.

PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS. *Estrategia nacional sobre drogas 2009-2016. Plan de acción sobre drogas 2013-2016. Listado de estándares mínimos de calidad en reducción de la demanda*. <www.pnsd.mscbs.gob.es/pnsd/planAccion/plan/productos/pdf/Accion_31_Estandares_minimos.pdf, 2013-2016>.

PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS. *Estrategia Nacional Sobre Adicciones, 2017-2024*. <http://www.pnsd.mscbs.gob.es/pnsd/estrategiaNacional/docs/180209_ESTRATEGIA_N.ADICCIONES_2017-2024__aprobada_CM.pdf>

PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS. *Plan de Acción sobre Adicciones 2018-2020*. <http://www.pnsd.mscbs.gob.es/pnsd/planAccion/docs/PLAD_2018-2020_FINAL.pdf>

PRECEDE-PROCEED MODEL. GREEN, L. K.; KREUTER, M. W. A: BARTHOLOMEW, L. K., PARCEL, G.S. [et al.]. *Planning health promotion programs: an Intervention Mapping approach*. San Francisco: Jossey-Bass, 2006.

PROGRAMA DE COOPERACIÓN ENTRE AMÉRICA LATINA Y LA UNIÓN EUROPEA EN POLÍTICAS SOBRE DROGAS (COPOLAD).. *Calidad y evidencia en reducción de la demanda de drogas. Marco de referencia para la acreditación de programas*. (2014) <<http://copolad.eu/es/publicacion/45>>

ROSENTOCK, I. M. (1960). «What research in motivation suggest for public health». *American Journal of PublicHealth*, 50, 295-302.

THE EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION (EMCDDA). *Best practice portal*. <<http://www.emcdda.europa.eu/best-practice>>

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME, UNODC.. *International Standards on Drug Use Prevention*. (2013) <<http://www.unodc.org/unodc/en/prevention/prevention-standards.html>>

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME, UNODC.. *International Standards on Drug Use Prevention*. (Segona edició actualitzada: 2018) <<http://www.unodc.org/unodc/en/prevention/prevention-standards.html>>

ANNEXOS

ANNEX I. MARC LEGAL

En relació amb les competències dels poders públics en general, i la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes:

Constitució espanyola:

- Article 39. Obligació dels poders públics d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica, en especial dels menors d'edat, de conformitat amb els acords internacionals que vetllen pels seus drets.
- Article 43.2. Atribució de competències als poders públics en l'organització i tutela de la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris.
- Article 149.1, punts 16, 17 i 29. Competència exclusiva de l'Estat en les matèries següents:
 - 16. Sanitat exterior. Bases i coordinació general de la sanitat. Legislació sobre productes farmacèutics.
 - 17. Legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per part de les comunitats autònomes (CA).
 - 29. Seguretat pública, sense perjudici de la possibilitat de creació de policies per les CA, d'acord amb els respectius estatuts en el marc d'allò que estableixi una llei orgànica.
- Article 148.1, punts 20 i 21. Assumpció de competències de les CA en matèria d'assistència social, sanitat i higiene, respectivament.
- Article 149.3. Sistema de fonts supletòries entre l'Estat i les CA.

En relació amb la normativa de l'Estat dictada en atribució de les seves competències:

- Llei 26/2015, del 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència. Llei, que juntament amb l'anterior configuren el marc actual envers la protecció jurídica del menor.
- Llei orgànica 4/2015, del 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, pel que fa a la tipificació de faltes administratives relatives al consum o possessió de drogues tòxiques i altres substàncies, i el consum de begudes alcohòliques en llocs i establiments públics quan destorbi la tranquil·litat ciutadana.
- Llei 28/2005, del 26 de desembre, de mesures sanitàries davant del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, amb voluntat de sistematitzar diferents continguts regulats tant parcialment com territorialment per part de les CA.
- Llei orgànica 5/2000, del 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, pel que fa a l'exigència de responsabilitat penal als majors de 14 anys i menors de 18 anys quan incorren en fets delictius previstos al Codi penal o altres lleis penals especials.
- Llei orgànica 1/1996, del 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

- Llei orgànica 10/1995, del 23 de novembre, del Codi penal, sobre la tipificació de delictes contra la salut pública.
- [Llei 14/1986, del 25 d'abril, general de sanitat](#), que estableix l'obligació de les administracions públiques sanitàries d'orientar les actuacions prioritàriament a la promoció de la salut i la prevenció de malalties, evitar les activitats i productes que directament o indirecta puguin tenir conseqüències negatives per a la salut i regular-ne la publicitat comercial.
- Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, sobre les competències dels ens locals.

En relació amb l'assumpció de competències assumides pel Parlament de Catalunya:

- Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, capítol II, de la concreció de la matèria respecte de les competències assumides.
En aquest sentit, la normativa més destacada publicada al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* és:
- Resolució SLT/32/2015, del 15 de gener, per la qual s'aproven criteris en matèria de salut pública per orientar les associacions cannàbiques i els seus clubs socials i les condicions de l'exercici de la seva activitat per als ajuntaments de Catalunya.
- Decret 102/2010, del 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, pel que fa al contingut de les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) en relació, entre d'altres, a l'aplicació de mesures correctores i sancionadores de les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat.
- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
- Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública.
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC), pel que fa als drets i deures de l'alumnat, les faltes i sancions relacionades amb la convivència, en concret els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut i la incitació a aquests actes, i pel que fa a les funcions de la direcció del centre.
- Decret 105/2009, del 7 de juliol, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental sobre Drogues, pel que fa a la seva composició i competències.
- Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.
- Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de Serveis Socials.
- Llei 4/2003, de seguretat pública de Catalunya, sobre les competències assumides en matèria de seguretat per part de la Generalitat i els ens locals, i pels respectius cossos policials.
- Decret 200/2002, del 23 de juliol, pel qual es regula la senyalització de les limitacions en la venda de begudes alcohòliques.
- Llei 27/2001, del 31 de desembre, de justícia juvenil.
- Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre drets d'informació relatius a la salut i a l'autonomia dels pacients, i a la documentació clínica.
- Decret 155/1994, del 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament, pel que fa a les funcions i l'àmbit d'actuació dels

equips d'assessorament i l'orientació psicopedagògica (EAP) als centres escolars.

- Decret 266/1991, de l'11 de desembre, pel qual es regula la capacitat sancionadora que preveu la Llei 20/1985, del 25 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència, en relació a l'atribució de competències sancionadores.
- Decret 235/1991, del 28 d'octubre, de desplegament de la Llei 20/1985, pel qual es regulen les advertències, els missatges dissuasius, els logotips i la senyalització sobre el tabac i les begudes alcohòliques.
- Decret 184/1990, del 20 de juny, de creació del programa d'atenció especialitzada per al tractament de conductes addictives als centres penitenciaris.
- Llei 20/1985, del 25 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que poden generar dependència, normativa marc en el context català en relació amb les drogodependències i amb la coordinació i les competències entre les diferents administracions públiques.
- Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) de cada centre educatiu, pel que fa a les mesures per a la promoció de la convivència, resolució de conflictes i mediació quan les irregularitats comeses per l'alumnat així ho permetin.

ANNEX II. MARC PLANIFICADOR

MARC INTERNACIONAL: ESTRATÈGIA DE LA UE EN MATÈRIA DE LLUITA CONTRA LA DROGA 2021-2025

Adoptada pel Consell d'Europa del 29 de desembre de 2012, l'estratègia estableix el marc, els objectius i les prioritats del pla d'acció amb un plantejament integrat i multidisciplinari que combina tres dimensions de la política de drogues: la reducció de la demanda, la reducció de l'oferta i l'afrontació dels danys ocasionats per les drogues.

Els objectius de l'estratègia de la Unió Europea en matèria de drogues són:

- Contribuir a reduir de forma quantificable la demanda, la dependència i els riscos i danys socials i per a la salut relacionats amb les drogues.
- Contribuir a la desorganització del mercat de les drogues il·legals i a una reducció quantificable de la disponibilitat.
- Fomentar la coordinació mitjançant un discurs i anàlisi actius de l'evolució i els reptes que es plantegen en l'àmbit de les drogues a escala internacional i de la UE.
- Continuar reforçant el diàleg i la cooperació entre la UE i tercers països i organitzacions internacionals en matèria de drogues.
- Contribuir a una millor difusió del control, recerca i avaluació de resultats i a una millor comprensió de tots els aspectes del fenomen de les drogues i de l'impacte de les intervencions per tal de promoure dades empíricament contrastades, sòlides i generals que fonamentin les mesures i les actuacions.

L'estratègia europea se centra en dos àmbits d'acció, la reducció de la demanda i la reducció de l'oferta, i en tres temes transversals: la coordinació; la cooperació internacional, i la informació, recerca, seguiment i avaluació.

En l'àmbit de la reducció de la demanda, l'objectiu de l'estratègia europea és contribuir a una reducció quantificable del consum de drogues, retardar l'edat d'inici de consum, prevenir i reduir els problemes del consum de drogues, de la dependència i dels riscos i danys socials i per a la salut relacionats amb les drogues mitjançant un plantejament integrat, pluridisciplinari i empíricament contrastat, així com mitjançant el foment i el manteniment de la coherència entre les polítiques socials, de sanitat i de justícia.

Aquest objectiu es persegueix mitjançant un seguit de mesures de la mateixa importància i que es reforcen mútuament, especialment la prevenció (ambiental, universal, selectiva i indicada), la detecció i la intervenció precoç, la reducció de riscos i danys, el tractament, la rehabilitació i la reinserció social i el restabliment.

Sobre prevenció, l'Estratègia Europea 2021-2025 prioritza:

- Millorar la disponibilitat, cobertura i possibilitat d'accés a mesures eficaces i diversificades, fomentar l'ús i l'intercanvi de millors pràctiques i aplicar normes de qualitat.

- Millorar la disponibilitat i l'eficàcia dels programes de prevenció (des de l'impacte inicial fins a la sostenibilitat a llarg termini) i fomentar la sensibilització en relació amb el risc que suposa el consum de drogues i les seves conseqüències. Amb aquesta finalitat, les mesures de prevenció han d'incloure la detecció i intervenció precoç, el foment d'estils de vida saludables i la prevenció selectiva i indicada adreçada, també, a les famílies i les comunitats.
- Elaborar mesures eficaces i diferenciades orientades a reduir i retardar l'inici del consum de drogues i que siguin adequades a les necessitats de grups, patrons i modalitats de consum específics, amb atenció especial a grups vulnerables i marginats.
- Conscienciar sobre els riscos i les conseqüències de conduir sota els efectes de l'alcohol i altres substàncies amb intervencions i respostes polítiques eficaces.

MARC ESTATAL: ESTRATÈGIA NACIONAL SOBRE ADDICCIONS 2017-2024. MINISTERI DE SANITAT, SERVEIS SOCIALS I IGUALTAT

El 1985 el Ministeri de Sanitat i Consum va crear el Pla nacional sobre drogues (PNSD) amb l'objectiu de coordinar i potenciar les polítiques en matèria de drogues que es porten a terme a Espanya des de les diferents administracions públiques i entitats socials.

L'actual Estratègia nacional sobre addiccions (ENA) es fonamenta en les dues anteriors estratègies (2000-2008 i 2009-2016) així com en els tres plans d'acció que van desenvolupar ambdues estratègies.

S'ha adaptat l'estructura de l'ENA 2017-2024 a l'establerta en l'Estratègia de la UE 2013-2020.

L'ENA 2017-2024 s'articula al voltant de dos grans fites amb diferents objectius estratègics.

El camp d'actuació de l'ENA 2017-2024 engloba quatre eixos fonamentals:

- Drogues legals (tabac i alcohol).
- Fàrmacs de prescripció mèdica i altres substàncies amb potencial addictiu.
- Drogues il·legals, incloses les noves substàncies psicoactives.
- Addiccions sense substància o comportamentals, fent especial èmfasi en els jocs d'aposta (presencial i en línia), així com en els videojocs i altres addiccions a través de les tecnologies.

Objectius generals de l'ENA:

- Disminuir els danys associats al consum de substàncies amb potencial addictiu i els ocasionats per les addiccions comportamentals.
- Disminuir la presència i el consum de substàncies amb potencial addictiu i les addiccions comportamentals.
- Retardar l'edat d'inici a les addiccions.

D'altra banda, tots els objectius estratègics s'agrupen en dos grans blocs o fites:

- Fita 1: cap a una societat més saludable i informada.
- Fita 2: cap a una societat més segura.

FITA 1: CAP A UNA SOCIETAT MÉS SALUDABLE I INFORMADA

ÀREES D'ACTUACIÓ
Prevenició i reducció del risc
Atenció integral i multidisciplinària
Reducció de danys
Incorporació social, amb especial èmfasi en la integració laboral

Prevenció i reducció del risc. Objectius estratègics:

- Reduir la presència i promoció de les drogues i d'altres conductes susceptibles de generar addicció així com limitar l'accés dels menors .
- Promoure una consciència social de riscos i danys provocats per les drogues i addiccions, augmentar la percepció del risc associat al consum i a determinades conductes addictives (joc i pantalles) i comptar amb la participació ciutadana en aquest sentit.
- Reduir la injustificada percepció de la societat, i especialment dels menors, sobre la «normalitat» del consum de drogues, fonamentalment de cànnabis i d'alcohol.
- Desenvolupar habilitats i capacitats personals que redueixin la vulnerabilitat davant el consum de drogues i altres conductes susceptibles de provocar addicció.
- Promoure conductes i hàbits de vida saludables, ús saludable de les tecnologies i alternatives d'oci sanes, incompatibles amb l'abús de substàncies i altres conductes addictives.
- Detectar de manera precoç i prevenir el consum de més risc (consum per part de menors, embarassades, durant la conducció de vehicles...).

Atenció integral i multidisciplinària. Objectius estratègics:

Garantir una atenció integral de qualitat mitjançant:

- La coordinació de la xarxa de tractament de les addiccions amb la resta del sistema sociosanitari.
- Millora del tractament i seguiment en els serveis sanitaris i socials de les persones amb addiccions de llarga durada i de les de més edat.
- Integració en els plans de salut comunitària de l'abordatge de les addiccions.
- Avaluació de totes les actuacions.
- Consolidar la incorporació a la xarxa assistencial de l'atenció a les noves addiccions (amb i sense substància).
- Fomentar l'atenció integral mitjançant itineraris personalitzats segons les característiques de cada pacient (crònics, patologia dual, usuaris sense llar, entre d'altres).
- Dissenyar protocols d'actuació amb altres institucions que desenvolupin actuacions dirigides a població vulnerable per tal d'oferir una atenció integral i facilitar l'accés als recursos.
- Implementar recursos i programes per a la intervenció en patologia dual.
- Garantir la qualitat i l'ajust a l'evidència de totes les actuacions.
- Incloure la perspectiva de gènere en tots els nivells del procés assistencial.
- Fomentar l'atenció integral incorporant els condicionants de gènere a les anàlisis que expliquen el consum i l'abús de drogues i altres addiccions, així com les conseqüències d'aquests condicionants en les dones i homes amb consum problemàtic.
- Promoure els tractaments centrats en les dones i els seus consums fent intervencions integrals que, en el cas dels psicofàrmacs, contemplin els

aspectes lligats a la prescripció per part del sistema sanitari, desenvolupant alternatives de tractament no farmacològic.

- Fomentar l'atenció integral i la coordinació de recursos a les dones que pateixen violència de gènere i els seus fills i filles per tal d'evitar la victimització institucional.

Reducció de danys. Objectius estratègics:

- Mantenir, ampliar la cobertura i adaptar als nous perfils de consum els programes de reducció del dany.
- Ampliar l'oferta de medicació substitutiva d'opiacis, millorant l'accés de les persones que han fracassat amb la metadona, dins del Sistema Nacional de Salut (SNS), a altres agonistes o antagonistes opiacis.
- Ampliar l'oferta i cobertura dels programes de prevenció de sobredosis (per exemple amb inclusió de la prescripció i entrega de naloxona als consumidors d'opiacis i pacients en el tractament amb substitutius) en diferents àmbits.
- Millorar els programes d'intercanvi de xeringues i ampliar-ne la cobertura en l'atenció primària.
- Treballar la incorporació social de les persones excloses amb addiccions a programes de reducció de danys.
- Impulsar la reducció de danys en indrets de tràfic i consum.
- Aplicar aquesta metodologia als consums de joves i adolescents.
- Mantenir les mesures alternatives a la presó en pacients amb problemes d'addicció.
- Millorar i ampliar el diagnòstic precoç de les infeccions transmissibles (VIH, VHC...) i l'accés al tractament dels consumidors de drogues.
- Integrar la metodologia de reducció de danys en les xarxes assistencials de manera transversal.
- Millorar la coordinació amb l'atenció primària de salut i salut mental per a la detecció de trastorns mentals i intervenció precoç.
- Incloure el model de reducció de danys en l'abordatge del tractament d'altres conductes addictives.

Incorporació social, amb especial èmfasi en la integració laboral. Objectius estratègics:

- Definir un model comú d'actuació en incorporació social, tant en els aspectes conceptuals com en l'establiment de processos de continuïtat de l'atenció i en els itineraris individualitzats de les persones beneficiàries dels programes.
- Ampliar l'oferta i adequar els serveis i programes (serveis ocupacionals i especialment de reinserció laboral) als nous perfils de les persones ateses (incloses les addiccions sense substància), a l'impacte diferent de les addiccions en dones i homes i a les necessitats diferencials de les persones drogodependents de més edat.
- Incrementar la cobertura poblacional en coordinació amb la xarxa assistencial.
- Millorar la qualitat de les actuacions, propiciant la investigació i cerca d'evidències, l'avaluació de programes i intervencions, l'elaboració de catàlegs de programes i l'establiment d'un sistema d'informació i avaluació en incorporació social.

- Millorar la coordinació interinstitucional entre els departaments amb una clara implicació en aquesta àrea: Salut, Serveis Socials, Ocupació, Educació i Interior.
- Incrementar el suport que proporcionen la DGPNSD i els plans autonòmics de drogues a corporacions locals i les ONG en els programes d'incorporació social.
- Fomentar la participació de les corporacions locals en els programes d'inserció laboral i social.
- Fomentar la participació de les entitats privades sense ànim de lucre en el desenvolupament de programes d'inserció social i laboral mitjançant itineraris personalitzats.

FITA 2: CAP A UNA SOCIETAT MÉS SEGURA

ÀREES D'ACTUACIÓ
Reducció i control de l'oferta
Revisió normativa
Cooperació judicial i policial a escala nacional i internacional

Reducció i control de l'oferta. Objectius estratègics:

- Combatre el cultiu, la producció, la importació, la distribució i venda de drogues il·legals i la facilitació d'aquestes activitats, incloent-hi els mitjans digitals (Internet, web fosc / web profund...).
- Potenciar les eines per a la investigació del blanqueig de capitals i la capacitat en aquesta matèria, amb una atenció especial a la recuperació d'actius de procedència il·lícita.
- Manteniment de plans policials en l'entorn de centres educatius i d'oci.
- Reforçar la figura dels agents i forces de seguretat com a agents socials, clau en prevenció («agent tutor»).
- Potenciar les unitats policials especialitzades en la lluita contra el tràfic de drogues.
- Incrementar el control dels punts de venda de droga al detall.
- Estudiar i proposar els canvis normatius que permetin que la fiscalització de les noves substàncies psicoactives s'efectuï per grups o «famílies» químiques en comptes de per cada substància química de forma individual, millorant l'eficàcia i l'agilitat.

Revisió normativa. Objectius estratègics:

- Revisió de la normativa existent en relació amb la venda, promoció, dispensació i consum de drogues legals (especialment la dirigida a protegir els menors).
- Millorar la normativa sobre blanqueig de capitals relacionats amb el tràfic d'estupefaents.

- Contribuir a millorar la normativa relativa a la inclusió de noves substàncies psicoactives en les llistes de fiscalització, especialment en referència a la rapidesa per incloure-les.
- Revisar la normativa de control internacional de precursors per a la producció de drogues.
- Revisió de la normativa de joc i apostes (en línia) relacionada amb l'accessibilitat i promoció, especialment la dirigida a protegir als menors.

Cooperació judicial i policial a nivell nacional i internacional. Objectius estratègics:

- Incrementar i millorar la cooperació interna de les forces i cossos de seguretat, així com amb les policies autonòmiques, a través dels mecanismes adequats, buscant una millor cooperació en l'àmbit internacional.
- Millorar els mecanismes per a l'intercanvi d'informació i per facilitar la cooperació en operacions i investigacions conjuntes a escala nacional i internacional, contemplant la utilització de tècniques especials d'investigació, incloent-hi els equips conjunts d'investigació.
- Enfortir la col·laboració amb entitats financeres per detectar grans moviments de capitals.
- Reforçar les intervencions policials coordinades de les forces i cossos de seguretat sobre les organitzacions delictives i les xarxes de distribució a escala petita i gran.
- Incrementar els esforços en el control de la venda d'alcohol a menors per part dels actors implicats (forces i cossos de seguretat de l'Estat, policies autonòmiques, corporacions locals, governs autonòmics).

MARC AUTONÒMIC: PLA DE DROGUES I ADDICCIONS COMPORTAMENTALS 2019-2023

El Pla de drogues i addiccions comportamentals 2019-2023 (DAC), aprovat per la Comissió Interdepartamental sobre Drogues, neix amb el compromís de promoure, coordinar i liderar l'abordatge de les problemàtiques de salut i socials relacionades amb el consum d'alcohol i altres drogues i amb altres comportaments susceptibles de generar addicció.

Es tracta d'un «pla de plans», fruit d'una necessitat compartida, que integra i aglutina diferents iniciatives i accions que han de dur a terme els diferents actors des dels vessants social, econòmic, educatiu i sanitari, i que aborda el fenomen de les drogues des de la prevenció universal fins a la reducció de danys, tenint en compte de manera transversal els diferents eixos de desigualtat, com el gènere, la diversitat cultural i l'edat.

Els objectius generals del Pla de drogues i addiccions comportamentals (DAC) són:

- Incrementar l'edat d'inici del consum de drogues i dels comportaments susceptibles de generar addicció.
- Disminuir la prevalença del consum de drogues, tant les socialment integrades com les que no ho estan, així com del joc patològic i sobre els usos d'Internet.
- Reduir la morbiditat, la discapacitat i la mortalitat derivades de l'ús de drogues, el joc, les apostes i Internet.
- Disminuir les situacions personals, familiars i socials no desitjades relacionades amb drogues i addiccions comportamentals (conflictivitat, violència, exclusió, etc.).

Per assolir aquests objectius, el Pla integra una estructura basada en quatre grans línies estratègiques:

- Construcció de comunitats educadores i resilients enfront de les DAC.
- Empoderament de la persona i compromís amb els seus drets.
- Millora en salut i benestar: de la prevenció universal a la reducció de danys.
- Innovació i gestió del coneixement en l'abordatge preventiu i assistencial de les DAC.
- Aquestes línies estratègiques inclouen 15 àrees temàtiques que es concreten en 27 objectius específics, que es duran a terme amb 361 activitats i donaran com a resultat més de 500 productes.

Document de consens i d'implicació de tots els agents del sector

El Pla és fruit de la necessitat d'integrar i aglutinar diferents iniciatives i accions que han de dur a terme els diferents actors des dels vessants social, econòmic, educatiu i sanitari, i que aborda el fenomen de les drogues des de la prevenció universal fins a la reducció de danys, tenint en compte, de manera transversal, els diferents eixos de desigualtat, com el de gènere, el de diversitat cultural i el d'edat.

MARC LOCAL: XARXA LOCAL DE PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDÈNCIES DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

La Xarxa Local de Prevenció de les Drogodependències de la Diputació de Barcelona neix amb la voluntat política i tècnica de desenvolupar un model de gestió compartida de referència territorial. L'objectiu és impulsar els serveis i programes de prevenció comunitària mitjançant sistemes d'informació consensuats, i també fer possible i enfortir el compromís dels ens locals.

El document marc estableix les bases tècniques i els criteris generals que han de permetre el desenvolupament adequat de la prevenció comunitària de les drogodependències.

Objectius

Per consolidar un treball en xarxa és indispensable un marc bàsic de coincidències, d'integració de voluntats, de corresponsabilitat i de consens. En aquest sentit, els objectius de la Xarxa són:

- Impulsar la prevenció de les drogodependències en l'àmbit local i facilitar la implementació i el desenvolupament de serveis i programes de prevenció de drogodependències en el món local.
- Garantir l'equitat en serveis i programes de prevenció comunitària en el conjunt del territori, de manera que en tots els àmbits d'intervenció preventiva que siguin competència municipal tinguin ocasió de participar en propostes preventives específiques, de manera equilibrada i ajustada a les necessitats locals.
- Implicar la societat civil en el desenvolupament de les actuacions, de manera que participi activament en la definició de prioritats i en la implementació i avaluació de les iniciatives preventives.
- Avançar en l'homogeneïtzació dels sistemes de gestió en el conjunt del territori tenint en compte la realitat de cada municipi.
- Facilitar la gestió compartida entre tots els agents locals del coneixement amb formació, innovació, protocols i avaluació.

ANNEX III. MARC TEÒRIC

MODEL LÒGIC DE PLANIFICACIÓ

És el model segons el qual es recomana, per planificar intervencions eficaces, seguir els passos següents:

- Avaluació de necessitats.
- Descripció del fenomen: la seva dimensió, característiques i conseqüències. Aquesta informació és clau per justificar la necessitat de la intervenció.
- Coneixement de la població. Cal prioritzar la població objecte de la intervenció i conèixer-la amb més profunditat. Conèixer els determinants conductuals/psicosocials i d'entorn associats al consum de drogues i altres conductes de risc ens ajudarà a saber per què la població presenta els problemes que volem prevenir.
- Formulació d'objectius. Objectius generals i objectius específics. Els objectius específics d'una intervenció són els determinants que es proposen modificar en una població.
- Definició dels mètodes i les estratègies de les diferents intervencions.
- Concreció de l'avaluació. Triar indicadors d'avaluació.

MODEL DE COMPETÈNCIES

Aquest model relacionat amb la prevenció de drogues se centra en l'adopció i el manteniment d'estils de vida saludables, que al seu torn s'aconsegueixen amb la dotació i educació en competències que els sostenen.

Enumerem de manera esquemàtica els criteris i principis bàsics d'aquest model:

1. El model de competències es basa en la creença que els nens i nenes i els adolescents són competents per créixer, desenvolupar-se i influir en el seu entorn, en la creença de la capacitat per a l'aprenentatge i l'adquisició de competències com a estratègia per prevenir problemes de consum de drogues. Es tracta de desenvolupar intervencions que permetin l'aprenentatge de les competències necessàries.
2. Es basa en un model pedagògic i educatiu, l'objectiu de transmissió de coneixements i aprenentatges del qual se centra en les habilitats, destreses i competències que constitueixen els recursos de tota mena per fer front al problema de les drogues (habilitats per relacionar-se amb l'entorn, per afrontar dificultats, per resistir la pressió social i de grup, per a la recerca d'informació, per a la presa de decisions, etc.).
3. El model té l'origen en els principis de la teoria de l'aprenentatge social i utilitza aquesta teoria per articular els procediments d'adquisició, incorporació i multiplicació de les destreses, habilitats i competències necessàries.
4. En aquest model no es tracta de detectar ni d'aclarir els factors que expliquin els dèficits i els problemes. Més aviat es tracta d'aportar el major nombre possible d'habilitats als individus, els grups i les comunitats.

5. El desenvolupament de competències és un procés que es retroalimenta i, per tant, constitueix un cercle virtuós. Una major dotació de competències proporciona més probabilitats d'afrontar amb èxit els problemes i les decisions que es plantegen als joves. Això ajuda a construir una autoestima més sòlida, s'incrementa la seguretat dels joves en si mateixos, etc.

6. Les intervencions i estratègies d'intervenció per al desenvolupament de competències requereixen normalment la participació i implicació activa de la població destinatària, normalment nens i adolescents. La finalitat última de la intervenció és deixar en mans del jove o nen recursos (en forma de competències) perquè actuï i decideixi saludablement de manera autònoma fora de la intervenció.

El model de competències ha de recollir, per tant, totes les perspectives teòriques centrades a promoure habilitats o competències individuals per afrontar situacions relacionades amb el consum/abús de drogues. Dins d'aquest model també es podria parlar del desenvolupament de competències socials o comunitàries.

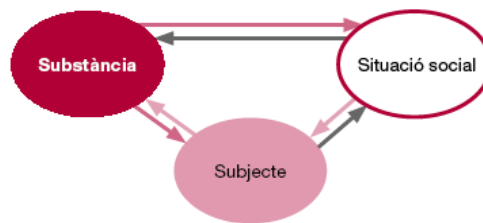
MODEL BIOPSIICOSOCIAL

El model biopsicosocial integra tant característiques individuals com components afectius i cognitius o aspectes de l'entorn i de la situació social. Aquest model se situa realment sota el paraigua de la psicologia social, i posa l'accent en els processos socialitzadors de les persones, sobretot en la socialització primària.

El model biopsicosocial aporta la perspectiva de la importància del nivell interindividual, és a dir, de la interacció social. En aquest nivell s'assenyala, per exemple, que el consum de drogues s'explica, es comprèn o es justifica millor com a resultat de les interaccions establertes amb les persones del nostre entorn social.

La personalitat i el conjunt de valoracions, creences i actituds d'una persona sorgeixen durant el procés de socialització, i són aquesta personalitat, els valors, les creences i actituds les que mostren els estils de vida peculiars. Però els processos de socialització són bàsicament interaccions socials amb els altres, i sobretot amb els altres que són significatius, i en aquesta interacció i socialització intervenen els factors ambientals de l'entorn vital de cada persona.

Els aspectes clau d'aquest model per a l'anàlisi del consum i abús de les drogues són tres: la substància consumida, el subjecte consumidor i la situació social en què té lloc el consum. El model biopsicosocial afirma que el consum i abús de drogues sorgeix com a resultat de la interacció entre diverses variables, sense que cap d'elles pugui ser considerada la causa primària. Cadascuna de les variables i factors pot actuar aïlladament en circumstàncies específiques o en combinació amb la resta d'elements implicats.

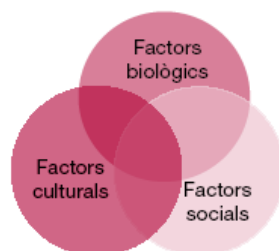
Entre les nombroses mesures adoptades del model biopsicosocial, destaquen, prioritàriament, les accions orientades al foment del suport i la cohesió familiar, a garantir unes condicions bàsiques de vida i desenvolupament o garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació, l'ocupació i l'aprenentatge professional. També hi ha altres accions, més específiques, dirigides cap al control dels processos d'influència social, promovent entre els individus o grups de major risc d'incidència el reconeixement de les influències socials a què es poden veure exposats en un moment determinat.

Finalment, encara hi ha un grup d'accions centrades en l'aprenentatge i entrenament d'habilitats específiques que capacitin l'individu per fer front, resistir i rebutjar les incitacions al consum, com ara: entrenaments en assertivitat, autocontrol o habilitats d'afrontament; promoció de la competència personal i social a través d'accions individuals o grupals dirigides a fomentar l'autoestima, l'autoconcepte positiu, l'assoliment i el funcionament de l'individu o del grup, i determinades habilitats cognitives i comportamentals. Totes aquestes habilitats han de dotar la persona i la família d'un sentit de pertinença, de control sobre els seus destins i d'accés a les oportunitats.

MODEL ECOLÒGIC O MODEL SOCIOCULTURAL

Aquest model planteja un marc conceptual més ampli que tracta d'oferir una comprensió sociològica i antropològica de la conducta cultural i de les normes socials en relació amb el consum de drogues.

El model ecològic o sociocultural considera la conducta humana com el resultat de la interacció entre factors biològics, socials i culturals, i reconeix fins a cert punt l'existència d'una base biològica en l'explicació del comportament.

L'element biològic justifica el reconeixement d'una certa susceptibilitat individual a la drogodependència, que remet directament al concepte de sensibilització com a oposat

al de tolerància. Alguns estudis han mostrat com sol haver-hi antecedents familiars en casos de drogodependents i per certes substàncies.

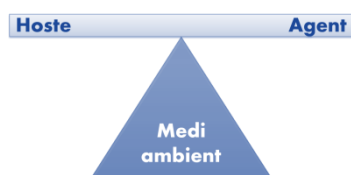
Però la base del model és la part cultural i social, en assenyalar la influència de l'entorn sobre la conducta de l'individu. Les normes i regles establertes per la societat condicionen i, en alguns casos peculiars, arriben a determinar l'ús de drogues. D'altra banda, els patrons culturals també són elements reguladors de l'ús de determinats tipus de substàncies, disposant i imposant certs mecanismes, en uns casos, de control i en d'altres, afavoridors del consum.

Pel que fa a la prevenció universal, des del model ecològic o sociocultural les intervencions han d'anar dirigides prioritàriament al conjunt de la societat, considerada globalment, i posant l'accent en la redefinició de l'ús de drogues.

Per tot això, des d'aquest model es creu que si no es canvien les estructures socials i culturals que donen suport a l'ús de les drogues difícilment es faran canvis reals per prevenir l'ús i abús de les drogues. En aquest sentit, a escala operativa es promouen actuacions específiques per canviar les pautes culturals de consum utilitzant intervencions educacionals, mesures legislatives i de control social, i promovent, en última instància, el canvi cultural i la modificació de les normes socials que donen suport o regulen el consum de determinades substàncies.

MODEL DE SALUT PÚBLICA

Aquest model considera que la salut està condicionada per les relacions recíproques entre tres elements: l'hoste, l'agent i l'ambient. Aplicat a l'àmbit de la prevenció del consum de drogues, els tres elements correspondrien als següents: l'agent seria la substància (les característiques farmacològiques, socials, legals, etc.); l'hoste seria la persona (les característiques genètiques, biològiques, demogràfiques, socials, determinants conductuals/psicosocials, etc.), i l'ambient correspondria als condicionals socials i físics en què es produeix el consum.

A partir de la identificació d'aquests tres elements, el model postula que la salut es preserva, d'una banda, incrementant la resistència individual davant les malalties, i, de l'altra, desenvolupant un entorn que protegeixi la salut general de la població. Per fer-ho, utilitza estratègies com ara la vigilància epidemiològica, la promoció i la protecció de la salut, l'enfortiment de la capacitat institucional de regulació en matèria de salut pública i el desenvolupament de polítiques públiques, entre d'altres.

Així, aplicat a l'àmbit de les drogues, el model de salut pública proposa incrementar la resistència de l'hoste (la persona) a través d'accions que enforteixin els determinants conductuals/psicosocials relacionats amb el consum, i aïllar l'agent (substància), per exemple, amb mesures reguladores per crear espais lliures de drogues.

(Bukoski, 1995)

MODEL DE REDUCCIÓ DE RISCOS

L'objectiu del model de reducció de riscos no és l'abstinència sinó la reducció i minimització dels efectes negatius del consum de drogues. No sols es treballa la millora de la salut sinó també d'altres aspectes, com l'evolució de la persona, la participació en el context social, la marginació, les dinàmiques laborals i l'estigma, entre d'altres. S'entén que la reducció de riscos ha de ser una pràctica educativa i sanitària mancada de valoració moral, en què el consum responsable ha de tenir cabuda.

L'estratègia preventiva dels programes de reducció de riscos es basen en els aspectes clau següents:

- La constatació que les drogues es continuaran consumint per un sector de la població.
- La resistència d'aquestes persones a accedir a serveis especialitzats, ja que en aquests recursos sols hi accedeixen persones que ja tenen un problema evident.
- El fet que hi ha joves que no volen abandonar l'ús de certes drogues, però estan disposats a preocupar-se per la seva salut i a canviar hàbits per millorar-la.
- L'evidència que molts dels problemes que han patit molts joves es podrien haver evitat amb un treball informatiu previ.
- Per a les persones que han decidit no consumir, la informació reforça la seva posició i ofereix, en cas de consum, una guia vàlida per a un ús responsable.
- Per a les persones que han decidit consumir, la informació proporciona elements útils que afavoreixen un consum de menys risc.
- Però conscients que la informació per si sola no garanteix una modificació de la conducta, es tenen en compte altres factors:
 - La presa de decisions, amb l'objectiu de la millora de l'autonomia i maduració de la persona.
 - La responsabilitat de les pròpies decisions, així com l'assumpció de les possibles conseqüències.
 - Els recursos i els procediments per resoldre conflictes.
 - L'autoconeixement de les limitacions i possibilitats pròpies.
 - Les formes d'autocontrol del consum.
 - Aspectes que fan referència al grup, a l'entorn o a l'entrenament de les habilitats socials.
 - La debilitat davant la pressió de grup.
 - El respecte per les decisions i opcions dels altres.
 - La responsabilitat amb un mateix i amb els altres.
 - Les alternatives al consum.

Així doncs, d'acord amb els objectius i aspectes sobre els quals intervenen o es proposen intervenir, no correspondria parlar tant de prevenció, en el sentit d'evitar determinats problemes, com de promoció, entesa com el desenvolupament de capacitats i habilitats per resistir certs factors de risc. Es potencia la presa de decisions destacant la responsabilitat individual, l'objectiu últim de la qual seria proporcionar

possibilitats de desenvolupament personal que farien que la decisió d'assumir riscos de desenvolupar pautes d'ús inapropiat o perjudicial i l'opció per consumir drogues fos una decisió conscient.

Aquest model proposa abordar l'atenció al consum de drogues des d'una perspectiva multisectorial i multidisciplinària que ajudi a enfortir les capacitats personals i a desenvolupar tot un seguit de mesures, accions i serveis per arribar a les persones en les situacions en què es poden produir els danys.

(Minno, 1993; Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Subdirecció General de Drogodependències. Direcció General de Salut Pública, 2008)

SALUTOGÈNESI

Les diferents administracions, entitats i serveis dels municipis del Vallès Occidental comparteixen una mateixa mirada sobre el tractament de les conductes addictives, en particular, i la promoció de la salut, en general: la salutogènesi.

La salutogènesi va aparèixer fa uns trenta anys gràcies a Aaron Antonovsky. És el primer model que proposa una exploració de la salut en termes del binomi salut-malaltia. L'objectiu final són els beneficis per a la salut. Més endavant, aquest concepte es va connectar amb la **promoció de la salut**, concepte definit per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) a la Carta d'Otawa (Canadà, 1986)¹.

Una orientació salutogènica fa que la recerca i l'acció se centrin en factors generadors de salut. El motiu que fa que algú es mogui de la malaltia a la salut és el que va anomenar **recursos generals de resistència (RGR)**.

Els RGR provenen de l'interior de la persona i del seu comportament, del seu entorn i dels seus coneixements i experiències. En pensar què tenien en comú els RGR i per què funcionaven, Antonovsky va desenvolupar el sentit de la **coherència** (sigla en anglès, **SOC**). La força del SOC d'una persona és un element important per facilitar-li el moviment vers la salut basat en tres factors²:

- la comprensió d'allò que s'esdevé,
- la visió de les habilitats pròpies per gestionar-ho i
- la capacitat per convertir el que es fa en satisfactori i amb significat per a la pròpia vida.

¹ Segons la OMS, la promoció de la salut és "el procés que permet a les persones incrementar el control, i millorar la seva salut", a més dels mètodes per canviar els estils de vida. Per altra banda, l'Informe EPP Achieving health for all: a framework for health promotion (Canadà, 1986) defineix els tres "mecanismes" de promoció de la salut: autocura, ajuda mútua o les accions que les persones prenen per ajudar-se mútuament, i els entorns saludables.

² Antonovsky 1996; Hernán 2014.

És a dir, les **persones amb un SOC alt** solen tenir una **bona percepció de la seva salut**.

El concepte de salutogènesi ens ajuda a identificar les **fonts clau de salut** i a preguntar-nos:

- Què ens fa forts?
- Què ens ajuda a ser més resistents?
- Què ens ajuda a ser més capaços d'afrontar l'estrès?

La salutogènesi és la base del **model d'actius**. Aquest és un procediment que reconeix que **cada comunitat té talents, habilitats, interessos i experiències** que constitueixen un valuós arsenal útil per millorar la seva salut i benestar. Aquest model segueix la lògica de **fer fàcils i accessibles les opcions saludables**, orientades al benestar, al creixement i a l'envelliment saludable i entronca amb la proposta de promoció de la salut de la Carta d'Otawa.

El **model d'actius** dona suport a la salut i al benestar dels individus per mitjà de **l'autoestima, de les estratègies d'afrontament, de les habilitats de resiliència, de les relacions, de les amistats, dels coneixements i dels recursos personals**. Les comunitats s'empoderen per controlar el seu futur i crear recursos generadors de salut.

Un **actiu** és «**qualsevol factor (o recurs) que millora la capacitat** de les persones, dels grups, de les comunitats, de les poblacions, dels sistemes socials i/o de les institucions per mantenir i conservar la salut i el benestar, així com per **ajudar a reduir les desigualtats en salut**»³.

FACTORS ESPECÍFICS EN LA PROMOCIÓ DELS BONS USOS DE LES PANTALLES

Els riscos derivats dels usos de pantalles estan experimentant un notable augment els darrers anys. Un informe recent publicat per Unicef *L'impacte de les tecnologies per a la relació, informació i comunicació (TRIC) en la infància* apunta que un de cada tres adolescents fa un ús problemàtic i addictiu d'Internet i les xarxes socials, generalment a través d'un mòbil que rep de mitjana entre els 10 i 11 anys i que possibilita pràctiques potencialment perilloses, com compartir material sexual, ciberassetjament, videojocs o apostes en línia.

Echeburua i Requesens⁴ fan una primera proposta de factors de risc i factors de protecció implicats en aquests usos problemàtics de pantalles.

Factors de risc:

³ https://salutpublica.gencat.cat/ca/sobre_lagencia/Plans-estrategics/pinsap/Accions-eines-i-projectes-relacionats/actius-i-salut/la-salutogenesi/

⁴ Echeburua, E. i Requesens, A. (2012). Adicción a las redes sociales y nuevas tecnologías en niños y adolescentes: Guía para educadores. Madrid, Pirámide.

- Factors personals. Característiques de personalitat o estats emocionals: impulsivitat, disfòria, intolerància a estímuls desplaents físics (dolors, insomni o fatiga) o psíquics (disgustos, preocupacions o responsabilitats), cerca exagerada d'emocions fortes. Problemes de personalitat: timidesa excessiva, baixa autoestima o rebuig a la imatge corporal, o afrontament inadequat de les dificultats quotidianes. Problemes psiquiàtrics previs. Insatisfacció personal amb la seva vida o manca d'afecte.
- Factors familiars. Entorns rígids, autoritaris (amb fills dependents, irresponsables o rebels). Entorns desestructurats o permissius, amb normes inexistents o inconsistents i amb falta de coherència entre el model patern i matern.
- Factors socials. Aïllament social o relació amb un grup de persones que abusen de les pantalles; pressió de grup i circumstàncies d'estrès (fracàs escolar, frustracions afectives o falta d'objectius).

Factors de protecció:

- Recursos personals: Autoestima. Habilitats socials i de comunicació. Estil atribucional. Altres recursos personals: capacitat per solucionar problemes, control de les emocions i afrontament adequat de l'estrès i ocupació adequada de l'oci.
- Recursos familiars: Comunicació familiar. Establiment de normes i límits (hàbits de conducta i sistemes de valors) acompanyats d'afecte i suport emocional. Exemple amb conductes saludables i oci compartit.

Paral·lelament, Sedó ens ofereix una versió simplificada amb alguns dels principals factors involucrats en el desenvolupament d'aquests mals usos de pantalles:

Factors de risc:

- Dificultats d'expressió.
- Aïllament i dificultats de relació.
- Limitacions físiques i psíquiques.
- Abandonament (falta de referents).
- Context d'anomia i desordre, manca de límits.
- Consumisme i hedonisme.

Factors de protecció:

- Bones relacions socials.
- Equilibri emocional i psicològic.
- Context d'ordre amb normes i límits.
- Vida rica fora de línia.

FACTORS FAMILIARS

La presència d'un mal funcionament familiar és motiu de múltiples problemes en els adolescents. Un entorn familiar desestructurat i amb dificultats socioeconòmiques s'ha relacionat amb una pitjor supervisió dels menors. Això afavoreix l'ús abusiu de pantalles de manera sostinguda i disminueix la possibilitat d'accedir a activitats d'oci

formatives i recreacionals, cosa que provoca un augment del risc d'acabar desenvolupant una addicció (Matalí i Alda, 2008).

També s'ha relacionat l'ús desadaptatiu de les noves tecnologies amb els models de rols paterns i els estils educatius (excés d'autoritarisme i rigidesa o excés de permissivitat i desatenció).

D'altra banda, el desconeixement d'alguns pares i mares dels riscos de la sobreutilització de les noves tecnologies i la falta de control que d'això se'n deriva, fan que l'adolescent hi aconsegueixi un accés il·limitat i freqüent, que en pot comportar un ús poc responsable i una possible conducta addictiva.

SENYALS D'ALERTA

Finalment, Bernabeu ens proposa uns senyals d'alerta (que no d'alarma) als quals les famílies haurien d'estar atentes:

- Tendència a l'aïllament familiar.
- Baix rendiment escolar.
- Deixar de banda activitats relacionals, socials, etc. de caràcter presencial.
- Utilització compulsiva, excessiva i perjudicial.
- Estils de vida totalment sedentaris, sense activitats fora de les obligacions formals.
- «Inversió social»: totes les amistats són virtuals.
- Canvis en els patrons del son i la vigília.

Cal destacar que parlem de senyals que han d'avaluar-se de forma conjunta, contextualitzant el problema; ja que per si sols no impliquen cap problemàtica.

**Diputació
Barcelona**

Gerència de Serveis Socials
Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social

Pg. Vall d'Hebron 171. Recinte Mundet, Edifici Serradell
08035 Barcelona | Telèfon 934 022 160 |
g.serveissocials@diba.cat